

Avfallsplan

2018-2023 | Mönsterås kommun

Antagen av kommunfullmäktige i Mönsterås 26 mars 2018 | § 32

FÖRORD

Redan i den mänskliga civilisationens vagga, när de första större byarna och stadsbildningarna tog form blev avfallshanteringen en angelägenhet för samhället. I spåren av sopor och träck kom sjukdomar och ohyra. Avfallshanteringen blev bokstavligt talat en överlevnadsfråga. En del av Romarrikets framgångar som imperium anses vara romarnas förmåga att hantera avfallet i sina stora städer. Friska invånare byggde upp en välmående och stark stat.

Det moderna konsumtionssamhället som vi lever i nu ger upphov till stora mängder avfall. Runt om i världen orsakar det miljöproblem, tär på jordens resurser och är ett hot mot människors hälsa. Sverige är på många sätt ett föregångsland på området och stora förbättringar har skett de senaste 25 åren. Framförallt har material- och energiåtervinningen från avfall förbättrats men det finns fortfarande mycket att göra.

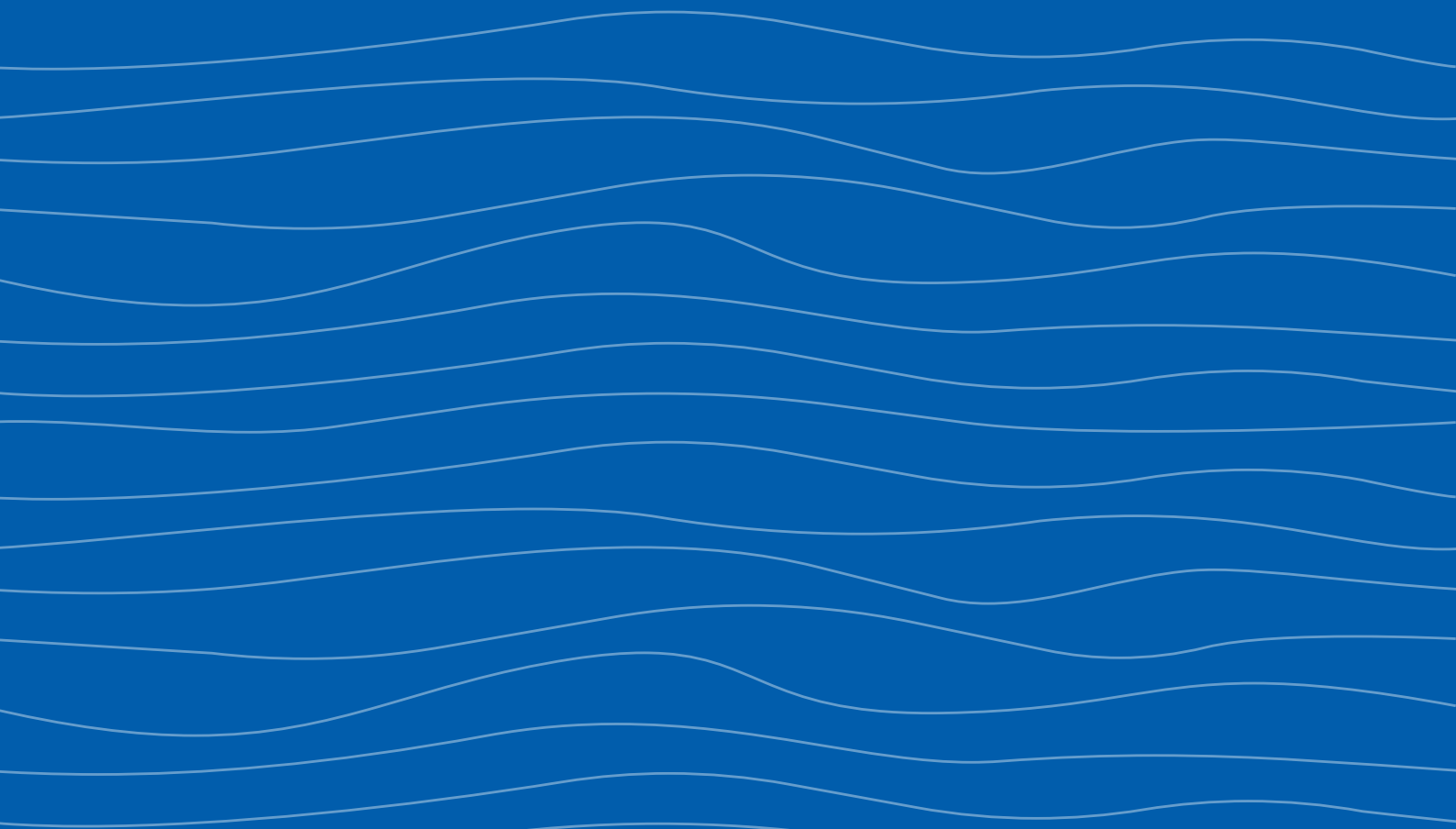
För en hållbar utveckling av samhället, där vi kan tillgodose våra behov idag utan att äventyra nästa generations möjligheter att tillgodose sina, behövs en mer hållbar konsumtion med

minskade avfallsmängder. Detta förutsätter att vi som bor och är verksamma i vår kommun börjar göra andra val och agera på nya sätt, i vår vardag hemma, i skolan och på jobbet. Det är i övertygelse om behovet av förändring och långsiktighet som Mönsterås kommuns avfallsplan tar sitt avstamp.

Avfallshanteringen är en av kommunens kärnuppgifter. Den är av avgörande betydelse både för miljön, hälsan och för trivseln i ett samhälle. Därför blir också avfallsplanen ett mycket viktigt dokument. Planen syftar till att minska avfallets mängd och farlighet och till att vi ska hantera avfallet som en resurs för att nå ett långsiktigt hållbart kretsloppssamhälle, hållbart såväl ur ekonomiskt, socialt som miljömässigt perspektiv. Allt i enlighet med Mönsterås långsiktiga ambitioner på miljöområdet.

Anders Johansson

Kommunstyrelsens ordförande

INNEHÅLL

Inledning	6
Syfte	7
Avfallsplanens mål	7
Målområden	8
Avfallsansvar	13
Resurser	14
Styrmedel.....	15
Behovsbedömning och miljökonsekvenser	16
Så här har avfallsplanen tagits fram.....	17
Uppföljning	17

BILAGOR

Bilaga 1	Nulägesbeskrivning
Bilaga 2	Framtida insamlingssystem och anläggningar
Bilaga 3	Nedlagda deponier i Mönsterås kommun
Bilaga 4	Avfallsplanens koppling till andra mål och styrdokument
Bilaga 5	Behovsbedömning
Bilaga 6	Ordlista

INLEDNING

Ett hållbart samhälle ska sträva efter att minimera avfall. I hushållen, näringslivet och i offentlig sektor kan vi alla hjälpas åt med att minimera mängderna avfall som uppkommer. Men oavsett varifrån avfallet kommer, är det avfall som trots allt uppkommer, något som vi behöver ta hand om på ett bra sätt. Avfall ska i stället för att vara ett problem bli en resurs.

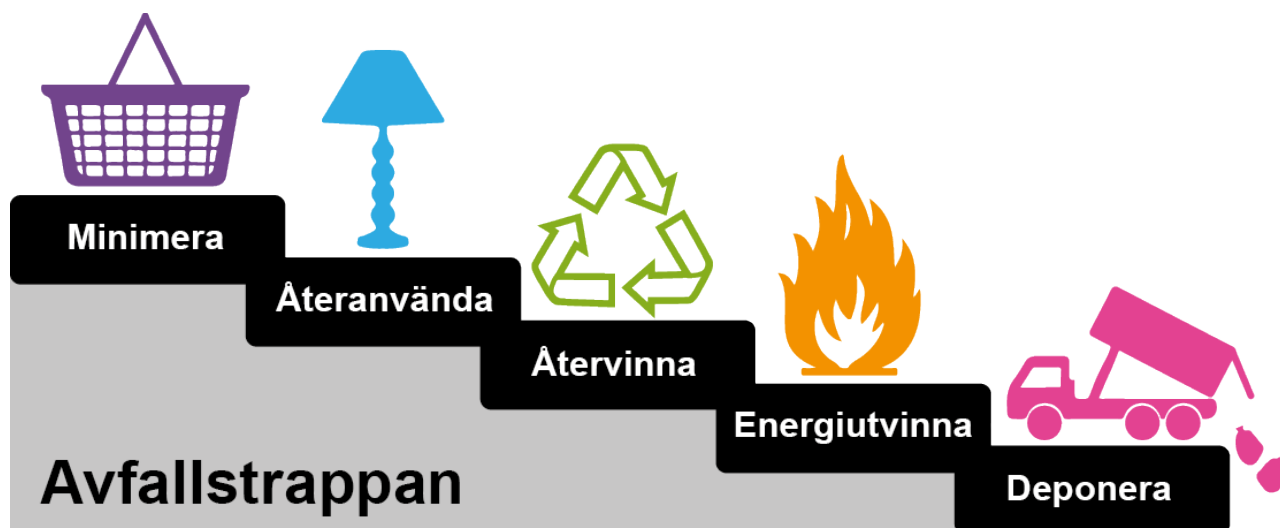
När vi lägger en tidning i pappersinsamlingen, en glasburk i återvinningsstationen eller en full påse i soptunnan, börjar vägen mot att soporna ska bli till nytta. En väl fungerande avfallsinsamling är mycket viktig för kommuninvånare, näringsliv, besökare – och för miljön.

Enligt miljöbalken ska alla kommuner ha en renhållningsordning som består av föreskrifter för avfallshantering och en avfallsplan. Avfallsplanen beskriver mål och åtgärder för kommunens avfallsarbete. Föreskrifterna anger detaljerade regler för avfallshanteringen.

I Mönsterås kommun hanteras det mesta avfallet vid Mörkeskogs avfallsanläggning. Här lämnar privatpersoner och företag sitt grovavfall, och hit körs det avfall sopbilarna samlar in. För närvarande hämtas restavfall i ett sopkärl men under 2018 kommer separat obligatorisk insamling av matavfall införas och alla får ett extra kärl för matavfallet i och med projekt Sortera Smart!.* Därefter transporteras avfallet vidare för behandling. En liten del deponeras på plats.

Omhändertagande av det avfall vi lämnar ska följa avfallstrappan. Avfallstrappan finns i EU:s ramdirektiv för avfall och i 15 kap i miljöbalken. Genom att flytta mer och mer avfall högre upp i trappan görs stora vinster för miljön. Målet är att minska mängden avfall genom att i första hand minimera mängden avfall som uppstår. I andra hand ska avfallet återanvändas, i tredje återvinnas och i fjärde hand användas till att utvinna energi. Endast i femte och sista hand ska det deponeras.

* Projektet innebär att hushåll, kommunala verksamheter och företag ska sortera ut matavfall i speciella papperspåsar för separat insamling. Matavfallet hämtas av kommunen och behandlas för att bli till biogas och biogödsel.

SYFTE

Syftet med denna avfallsplan är att ange mål och åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet samt att bidra till ökad återvinning. Avfallsplanen ska vara ett verktyg för att utveckla hanteringen av avfall i Mönsterås kommun och styra mot ett hållbart samhälle. Den ska också bidra till att lokala, regionala och nationella miljömål uppfylls.

AVFALLSPLANENS MÅL

Avfallsplanens mål utgår från de globala Agenda 2030 målen och från de nationella miljö kvalitetsmålen, etappmålen och andra relevanta mål, strategier och planer. De tar också avstamp i den nationella avfallsplanen och i de lokala mål för avfall som finns i kommunens planer och strategier.

För att nå målen är samarbete viktigt och alla måste med: kommunala förvaltningar och bostäder, kommunmedborgare, verksamhetsutövare med flera. Skolan har en viktig roll att förmedla kunskaper om källsortering och avfallsminimering till barn och ungdomar, de är framtidens medborgare och konsument.

ÖVERGRIPANDE MÅL

År 2023 har avfallsmängderna minskat och materialet i det avfall som ändå uppkommer tas till vara så långt som möjligt enligt avfallstrappan samtidigt som påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

MÅLEN ÄR INDELADE I FYRA MÅLOMRÅDEN:

- Förebygga uppkomsten av avfall och nedskräpning
- Avfallet tas omhand som en resurs
- Invånarna är nöjda med avfallshanteringen
- Arbetsmiljön för renhållningspersonalen är god

MÅLOMRÅDE 1:

FÖREBYGGA UPPKOMSTEN AV AVFALL OCH NEDSKRÄPNING

Att förebygga uppkomsten av avfall är det första steget i avfallstrappan och det är prioriterat i både den europeiska och i den svenska avfallslagstiftningen.

Målspecifikation 1.1:	Mängden kärll- och säckavfall samt grovavfall från hushållen och därmed jämförligt avfall ska minska med 5 % jämfört med 2017 års nivå.
Ansvarig:	Teknisk service, miljökontoret och samtliga övriga kommunala förvaltningar och bolag.
Aktivitet:	- Information till hushåll om hur man kan minska avfallsmängderna - Projekt i skolor, förskolor och andra kommunala inrättningar, där det lagas och/eller serveras mat, inriktat på att minska mängden matavfall - Informera i samband med tillsyn på verksamheter där det uppkommer säck- och kärllavfall som är jämförbart med hushållsavfall - Verka för separat insamling av textilavfall på Mörkeskogs avfallsanläggning
Uppföljning:	Målet följs upp som ett nyckeltal (kilo/person) årligen.
Målspecifikation 1.2:	Mängden kommunalt verksamhetsavfall ska minska med 5 % jämfört med 2017 års nivå.
Ansvarig:	Teknisk service, miljökontoret och samtliga övriga kommunala förvaltningar och bolag.
Aktivitet:	Information till kommunala enheter om hur man kan minska mängden verksamhetsavfall
Uppföljning:	Målet följs upp genom invägd mängd kommunalt verksamhetsavfall på Mörkeskogs avfallsanläggning per år.
Målspecifikation 1.3	Nedskräpningen i kommunen ska minska med 20 % jämfört med 2018 års nivå.
Ansvarig:	Gata/Service, Miljökontoret.
Aktivitet:	- Ta fram en strategi för hur vi ska arbeta med att minska nedskräpning i kommunen inklusive marin nedskräpning - Öka deltagarantalet i "Vi håller rent" kampanjen. Håll Sverige Rents kampanj mot nedskräpning - Antiskräpkampanj - Se över placering och antal av papperskorgar - Se över avfallstaxan för grovavfall till Mörkeskogs avfallsanläggning - Införa mobilapp där allmänheten enkelt kan anmäla nedskräpningar - Skräpmätning utförs 2018
Uppföljning:	Uppföljande skräpmätning utförs 2023. Frågor till kommuninvånarna via invånarundersökningar SCB. Årlig statistik från miljökontoret om nedskräpningsärenden.
Målspecifikation 1.4	Alla kommunala enheter ska källsortera det avfall som uppkommer.

Ansvarig:

Fastighetsavdelningen, samtliga förvaltningar och kommunala bolag.

Aktivitet:

- Ta fram en övergripande avfallsrutin som omfattar vad som ska källsorteras och hur
- Informera alla medarbetare om källsortering
- Komplettera källsorteringen vid alla kommunala enheter

Uppföljning:

Uppföljning årligen av hur arbetet fortskrider via "Kemikalieplan för ett giftfritt Mönsterås" där detta mål också finns.

Målspecifikation 1.5

Verka för att öka företagets sortering av avfall.

Ansvarig:

Teknisk service och miljökontoret.

Aktivitet:

- Utföra informations- och tillsynsprojekt för avfallshandling på verksamheter
- Ge avfallsfrågan extra uppmärksamhet vid ordinarie tillsyn även på livsmedelsverksamheter
- Skicka ut informationsmaterial till de företag som inte omfattas av tillsyn

Uppföljning:

Antal tillsynsbesök inom projektet. Antal utskick av informationsmaterial.

Målspecifikation 1:6

Minska mängden osorterat bygg- och rivningsavfall som tas emot på Mörkeskogs avfallsanläggning med 50 % jämfört med 2017 års nivå och verka för att återanvändningen ska öka.

Ansvarig:

Teknisk service, Plan- och byggavdelningen, Miljökontoret, Hjulet.

Aktivitet:

- Informera och ställa krav om sortering vid källan vid bygg- och rivningslov
- Utföra tillsyn av avfallssortering vid byggnationer och rivningar
- Informera entreprenörer vid lämning av avfall på Mörkeskogs avfallsanläggning
- Utöka Hjulets försäljning av återanvänt byggnadsmaterial
- Se till så att bygg- och rivningsavfall sorteras vid källan på alla kommunala byggprojekt

Uppföljning:

Osorterat bygg- och rivningsavfall som kommer in till Mörkeskog och sorteras där vägs. Hur mycket som är invägt redovisas årligen.

MÅLOMRÅDE 2: AVFALLET TAS OMHAND SOM EN RESURS

Ett av regeringens etappmål rör ökad resurshållning i livsmedelskedjan. Det innebär att vi ska vidta åtgärder så att 50 % av matavfallet kan sorteras ut och behandlas biologiskt.

Återanvändning och materialåtervinning ska öka. Det är dock viktigt att föremål och material som innehåller farliga kemikalier fasas ut ur systemet. Farligt avfall som hamnar i hushållssopor och i avloppet ska minska så att avfallet kan användas som en resurs.

Målspecifikation 2.1:	Separat insamling av matavfall ska vara infört hos alla kommunala enheter, hushåll och företag senast 30 juni 2019.
Ansvarig:	Teknisk service.
Aktivitet:	• Projekt Sortera Smart! Projekt för att införa separat insamling av matavfall.
Uppföljning:	Avstämning 30 september 2019 av hur många hushåll och verksamheter som ännu inte omfattas av matavfalls-sorteringen.
Målspecifikation 2.2:	År 2020 sorterar hushåll, restauranger och storkök ut minst 50 % av matavfallet för vidare biologisk behandling.
Ansvarig:	Teknisk service, Kostenheten, Miljökontoret.
Aktivitet:	• Plockanalys 2017 • Information i samband med projekt Sortera smart! • Information till verksamheter i samband med tillsyn
Uppföljning:	Följs upp med plockanalys 2020 och som ett nyckeltal (kilo/person) årligen.
Målspecifikation 2.3:	Mängden farligt avfall som slängs i kärl- och säckavfallet ska minska med 50 % jämfört med 2017 års nivå.
Ansvarig:	Teknisk service.
Aktivitet:	• Plockanalys 2017 • Informationskampanj till hushållen om avfallssortering/återvinning • Bibehålla och utveckla lättillgängliga insamlingssystem för farligt avfall som samlaren och miljöbilen
Uppföljning:	Uppföljande skräpmätning utförs 2023. Frågor till kommuninnevånarna via invånarundersökningar SCB. Årlig statistik från miljökontoret om nedskräpningsärenden.
Målspecifikation 2.4:	Mängden förpackningar och tidningar som slängs i kärl- och säckavfallet ska minska med 50 % jämfört med 2017 års nivå.
Ansvarig:	Teknisk service.
Aktivitet:	• Plockanalys 2017 • Informationskampanj till hushållen om avfallssortering i samband med projekt Sortera Smart! • På sikt utreda möjligheten att införa fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar
Uppföljning:	Följs upp med plockanalys 2020.

Målspecifikation 2.5:	Insamling av förpackningar ska öka med minst 5 % jämfört med 2017 års nivå.
Ansvarig:	Teknisk service, Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI).
Aktivitet:	• Informationskampanj till hushållen om avfallssortering/återvinning i samband med projekt Sortera Smart! • Bibehålla robusta och tillgängliga återvinningstationer • På sikt utreda möjligheten att införa fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar
Uppföljning:	Målet följs upp som ett nyckeltal (kilo/person) årligen från FTI AB:s statistiska sammanställningar.
Målspecifikation 2.6:	Insamlat matavfall ska vara så rent att det till 100 % kan användas till biogasproduktion.
Ansvarig:	Teknisk service.
Aktivitet:	• Information i samband med projekt Sortera Smart!
Uppföljning:	Plockanalys av matavfallet 2020.
Målspecifikation 2.7:	Det ska vara möjligt att lämna saker och material för återanvändning på Mörkeskogs avfallsanläggning senast år 2020.
Ansvarig:	Teknisk service.
Aktivitet:	• Utreda lämpligt system och samverkansformer med Hjulet och ideella organisationer • Ordna praktiska förutsättningar • Informera hushållen
Uppföljning:	Årlig avstämning hur arbetet fortskrider. Kontroll att målet är uppfyllt.

MÅLOMRÅDE 3: INVÅNARNA ÄR NÖJDA MED AVFALLSHANTERINGEN

Kommunen ska sträva efter en enkel och tydlig renhållning. Det ska vara lätt att göra rätt. Det ska också vara en hög servicenivå och tillgänglighet för våra abonnenter. I medborgarundersökningen Kritik på teknik som gjordes 2016 var 84 % av invånarna nöjda med hur avfallshanteringen som helhet fungerar i kommunen.

Målspecifikation 3.1:	Minst 90 % av kommuninvånarna är nöjda med avfallshanteringen.
Ansvarig:	Teknisk service, plan- och byggavdelningen.
Aktivitet:	• Kommuninnevånarnas attityder och inställning till avfallshantering kartläggs till 2019 • Utveckla tillgänglighet, kundbemötande, information och service • Avfallsfrågor ska lyftas vid samhällsplanering
Uppföljning:	Mäts genom invånarundersökningar via Statistiska Centralbyrån vartannat år och Kritik på Teknik vart tredje år. Antal kundklagomål registreras årligen och utvärderas.

MÅLOMRÅDE 4: ARBETSMILJÖN FÖR RENHÅLLNINGSPERSONALEN ÄR GOD

Insamling av hushållsavfall är ett viktigt arbete som innebär risk för belastningsskador, olycksfall och trafikolyckor.

Målspecifikation 4.1:	Avfallshanteringen ska kontinuerligt utvecklas ur ett arbetsmiljöperspektiv.
Ansvarig:	Teknisk service.
Aktivitet:	• Kartlägg och åtgärda de sämsta hämtställena för avfallskärl ur arbetsmiljö- och säkerhetsperspektiv • Ergonomi ska beaktas vid inköp av fordon och utrustning • Utbildning i ergonomi för renhållningspersonalen
Uppföljning:	Antal åtgärdade hämtningsställen/år. Genomförda utbildningar.

För de mål där angivet antal saknas gäller avfallsplanens slutår 2023. En handlingsplan kom-mer att upprättas som mer i detalj beskriver hur aktiviteterna i planen ska utföras. Med ansvarig för målet menas i de fall som kommunen inte har rådighet över målet, ansvar att utföra aktiviteterna.

AVFALLSANSVAR

Miljöbalken reglerar ansvaret för avfallshanteringen i Sverige. Kommuner, producenter, företag och privatpersoner har alla olika ansvar i hanteringen av avfall.

- Alla kommuner har så kallat renhållningsansvar, som gör att kommunerna ansvarar för att samla in, transportera och behandla hushållsavfall och därmed jämförligt avfall, grovavfall och miljöfarligt avfall från hushåll.
- Producenternas ansvar regleras i lagen om producentansvar för förpackningar av papper, glas, plast och metall, tidningar och returpapper, samt bilar, däck, elektriska och elektroniska produkter. Producentansvaret innebär att den som tillverkar, importerar eller säljer produkten också har ansvar för att dessa samlas in och återvinns. Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI) ansvarar för insamlingen av dessa, vanligtvis via återvinningsstationer. Det pågår en utredning på regeringskansliet om att överlåta ansvaret för insamling av förpackningar till kommunerna.
- Företag och offentlig verksamhet har det yttersta ansvaret för det avfall som verksamheten producerar, och har ansvar att transportera det avfall som uppkommer till godkända behandlingsanläggningar. Företag ska också ha kunskap om hur avfallet påverkar miljön och hålla sig uppdaterade kring ändringar i lagstiftningen. Avfall som uppkommer i personalrum, storkök, restauranger och liknande är ett hushållsavfall som ska hanteras separat och hämtas av kommunen.
- Enskilda hushåll är skyldiga att sortera avfall från hushållet enligt de kommunala avfallsföreskrifterna. Avfall från hushåll är vanligtvis brännbart avfall, matavfall och slam från enskilda avlopp. Enligt förordningarna om producentansvar ska hushållen också sortera ut exempelvis förpackningar, tidningar, däck och elektroniska produkter. Dessa ska sedan lämnas till producenternas eller kommunens återvinningsstationer.

RESURSER

Avfallsplanen har 15 olika mål, vårt arbete mot att nå dem kan för vissa av målen genomföras med befintliga resurser. För en del av målen behöver det utredas om extra resurser kan behövas till de som är ansvariga för de målen. Samarbete mellan olika aktörer är viktigt för att nå målen på ett effektivt och ekonomiskt sätt. För att renhållningen ska kunna arbeta på ett effektivt sätt behöver organisationen stärkas så att alla funktioner finns nära verksamheten.

Människors beteende behöver ändras för att målen ska nås. En mycket viktig del blir då information och kommunikation. Resurser för att klara det kommer att behövas. Sociala medier kommer att vara till stor hjälp men även informationskampanjer, möten och andra aktiviteter krävs för att nå målen.

Med start 2018 införs obligatorisk utsortering av matavfall för hushåll, kommunala verksamheter och företag genom projekt Sortera

Smart! För detta har en projektledare anställts på 50 % och en projektgrupp tillsatts. För att få igång detta system kommer en ny sopbil och nya kärl att upphandlas under 2018. En maskinist har anställts för att klara de utökade arbetsuppgifterna. Även här är information och kommunikation viktiga faktorer för ett lyckat resultat. Avfallstaxan kommer att justeras för att finansiera införandet.

STYRMEDEL

De styrmedel som Mönsterås kommun har att tillgå för att nå uppsatta mål är framför allt:

Lokala föreskrifter och avfallsplan

I den lokala renhållningsordningen finns avfallsföreskrifter som bland annat beskriver fastighetsägarnas skyldighet att sortera och hur insamling ska ske, för att nå de mål som finns för avfallshanteringen. I avfallsplanen framgår det mål och åtgärder för insamling och behandling samt hur avfallets mängd och farlighet ska minskas.

Avfallstaxa

Avfallstaxan bygger på en fast kärl- och hämtningsavgift, och en viktbaserad avgift samt mottagningsavgift för grovavfall. Därmed är det möjligt för kommuninvånaren att påverka hur mycket avfallshanteringen kostar, vilket motiverar sopsortering och återvinning.

Kommunikation

Kommuninvånarnas kunskap och intresse för avfallsfrågor, samt viljan att förändra sitt beteende, är mycket viktiga delar av en miljöanpassad avfallshantering. Information och kommunikation blir ett viktigt styrmedel för att skapa engagemang. Det är viktigt att informationen görs tillgänglig på olika sätt och att den finns på flertalet språk.

Tillsyn

Miljönämnden är ansvarig för tillsyn enligt miljöbalken över avfallshantering på företag och i hushåll. Nämnden bedriver uppsökande tillsyn på hur yrkesmässiga miljöfarliga verksamheter hanterar sitt avfall. Tillsyn utförs också på restauranger, livsmedelsbutiker, skolor och förskolor. Vid tillsynen informeras också om avfallshantering. Miljönämnden handlägger klagomål på nedskräpning och annan hantering av avfall. Tillsynen har betydelse för avfallsplanens mål till exempel att avfallsmängderna och nedskräpningen ska minska.

BEHOVSBEDÖMNING OCH MILJÖKONSEKVENSER

Mönsterås kommun bedömer att genomförandet av avfallsplan 2018-2023 inte kan antas medföra risk för betydande miljöpåverkan och därmed inte omfattas av krav på miljöbedömning. Bedömningen grundar sig på att planen inte omfattar några nya tillståndspliktiga verksamheter eller åtgärder eller ändring av befintliga tillstånd. Enligt 17§ Naturvårdsverkets föreskrift 2017:2 ska om en miljöbedömning inte har bedömts nödvändig en behovsbedömning enligt förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar redovisas. Behovsbedömningen redovisas i bilaga 5.

Miljökonsekvenserna enligt miljöbalken av planens genomförande bedöms bli små och med tonvikt på positiva konsekvenser. Om målen nås kommer avfallsmängderna att minska och återanvändning och återvinning kommer att öka vilket sparar på jordens resurser. Farligt avfall i hushållsavfallet kommer att minska. Matavfall kommer att sorteras ut och energin och näringsämnena i matavfallet kommer att tas till vara i form av biogas och biogödsel. Detta bidrar till att sluta ett kretslopp. Insamlingen av matavfall kommer dock att ge upphov till något ökande transporter. Avfallsplanen ligger i linje med hållbar utveckling och de nationella miljökvalitetsmålen.

SÅ HÄR HAR AVFALLSPLANEN TAGITS FRAM

Planen har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av deltagare från teknisk service och miljökontoret.

Styrgrupp har varit kommunstyrelsens arbetsutskott. Till sin hjälp har gruppen haft en referensgrupp bestående av följande:

- Fastighetschef, tekniska kontoret
- Miljöchef, miljökontoret
- Kost- och städchef, tekniska kontoret
- Teknisk chef, tekniska kontoret
- Plan- och byggchef, plan och byggavdelningen
- Representant från socialförvaltningen
- Representant från utbildningsförvaltningen
- Föreningskonsulent
- Representant från Mönsterås Handel
- Representant från Företagarna i Mönsterås och Ålem
- Representant från Mönsterås bostäder
- Representant från arbetsmarknadsenheten Hjulet

Referensgruppsmöten har hållits vid två tillfällen och samråd har skett med länsstyrelsen om framtagande av planen och behovsbedömning. Arbetsgruppen har haft konsultstöd från Urban Earth Consulting AB med granskning av förslaget till avfallsplan och författande av delar av bilaga 2 samt bilaga 4.

Förslaget till avfallsplan har efter kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut skickats ut på remiss till samtliga kommunala förvaltningar och bolag, grannkommunerna, länsstyrelsen och FTI. Den har också lagts ut på kommunens hemsida och funnits tillgänglig i kommunens växel och på biblioteket i Mönsterås. Därefter har den ställts ut under 6 veckor på alla bibliotek i kommunen. Annonsering har gjorts till allmänheten på kommunens hemsida och i lokala tidningar om möjlighet att lämna synpunkter både vid samrådet och vid utställningen. De synpunkter som har kommit in har behandlats och i vissa fall har ändringar gjorts. Planen har slutligen antagits av kommunfullmäktige.

UPPFÖLJNING

Hur målen ska följas upp har angivits under varje målspecifikation. Mål och åtgärder i planen stäms av på tekniska förvaltningen årligen för att säkerställa att målen nås. Där det finns andra ansvariga förvaltningar för mål redovisar de till tekniska förvaltningen som sedan sammanställer. Detta redovisas till kommunfullmäktige.

Uppgifterna i avfallsplanen kommer enligt 80 § avfallsförordningen (2011:927) att ses över minst vart fjärde år och kommunfullmäktige kommer då att fatta ett politiskt beslut om avfallsplanens aktualitet.

BILAGA 1

NULÄGESBESKRIVNING

Innehåll

Beskrivning av förhållandena i kommunen.....	2
Geografiskt läge	2
Befolkning	2
Bostäder	2
Näringsliv och arbete	2
Uppgifter om avfall som kommunen ansvarar för	2
Insamlade och mottagna mängder avfall.....	2
Kommunalt verksamhetsavfall som inte är hushållsavfall	5
Anläggningar och insamlingsmetoder för avfall som kommunen ansvarar för	5
Mörkeskogs avfallsanläggning	5
Snötippar.....	6
Platser för förberedelse för återanvändning	6
Anläggningar i angränsande kommuner	6
Anläggningar som tar emot avfall från Mönsterås kommun	6
Hämtning av kärl-och säckavfall.....	7
Miljöbilen	7
Samlaren	7
Slambilen.....	7
Papperskorgar	7
Uppgifter om avfall som kommunen inte ansvarar för	7
Insamlade mängder avfall som omfattas av producentansvar	7
Anläggningar för avfall som kommunen inte ansvarar för	8
Förpacknings- och tidningsinsamlingens återvinningsstationer	8
Elavfall	8
Platser för insamling av utsorterat förpackningsmaterial från yrkesmässig verksamhet	8
Privata anläggningar av betydelse som hanterar avfall samt ungefärliga avfallsmängder	9
Uppföljning av föregående avfallsplan	10

BESKRIVNING AV FÖRHÅLLANDENA I KOMMUNEN

Geografiskt läge

Mönsterås kommun är 598 kvadratkilometer stor och ligger vid Smålandskusten. I kommunen finns sex tätorter: Mönsterås, Oknö, Blomstermåla, Timmernabben, Ålem och Fliseryd. Kommunen består också av en stor del landsbygd. Europaväg 22 och riksväg 34 knyter samman kommunen med övriga Kalmar län och grannkommunerna Högsby i väst, Oskarshamn i norr och Kalmar i söder.

Befolkning

Av Mönsterås kommuns 13 395 invånare bor cirka 74 % i tätorterna. Kommunens befolkning är fördelad enligt följande: Mönsterås tätort 35 %, Timmernabben 11 %, Fliseryd 5 %, Ålem 8 %, Blomstermåla 12 %, Oknö 3 %. Resterande 26 % är bosatta på landsbygden. Den politiska målsättningen är att kommunen år 2021 ska ha 13 500 invånare.

Medelåldern är för kvinnor 45,2 år och för män 43,4 år. Åldersfördelningen är relativt lika över kommunens olika delar. Alla kommundelar, förutom Blomstermåla och landsbygden kring Fliseryd har fler personer i åldersintervallet 45-70+, än 0-44 år.

Bostäder

Bostadsbeståndet i Mönsterås kommun består av ca 1 860 bostäder i flerbostadshus och ca 4 780 bostäder i småhus. I Mönsterås kommun finns också ca 1 500 fritidshus. Av kommunens befolkning bor ca 73 % i egenägda småhus, 22 % i hyreslägenheter, 3 % i bostadsrätter och 2 % i övrig upplåtelseform. I egenägda småhus bor det framförallt barnfamiljer och personer i övre medelåldern.

Boende i bostadsrätter och hyresrätter är relativt jämnt fördelat över åldrarna med undantag av unga vuxna och 80+ som i större utsträckning hyr sin bostad. Den stora andelen fritidshus i kommunen gör att avfallsmängden ökar säsongsvis, under sommarhalvåret, när invånare och besökare blir fler i regionen.

Näringsliv och arbete

Mönsterås kommun har ett rikt näringsliv med cirka 1 500 arbetsställen. Flertalet företag är små och medelstora. De flesta arbetstillfällena finns inom tillverkning/utvinning (27 %), vård/omsorg (16 %) och handel/kommunikation (15 %). I kommunen finns också ett stort antal verksamheter inom jordbruk och skogsbruk. Inpendlingen till kommunen är (2015) 2 296 personer och utpendlingen är 1 141 personer.

Källa: Statistiska centralbyrån, siffror från 2016 om inget annat anges.

UPPGIFTER OM AVFALL SOM KOMMUNEN ANSVARAR FÖR

Insamlade och mottagna mängder avfall

I Mönsterås kommun uppgick den totala mängden hushållsavfall 2016 till 5 999 ton, 2014 var den totala mängden 6 625 ton och 2015 6 528 ton. Avfallsmängderna varierar lite mellan åren och någon särskild orsak är svårt att fastställa. För slam från anskilda avlopp finns en ganska stor förändring mellan 2014 och 2016, delar av det kan bero på fler tömda trekammarbrunnar i fritidshus under 2014. Under 2016 har det kommunala VA-nätet byggts ut vilket resulterat i något färre tömningar.

Av de totala 5 999 ton 2016 så var 2 815 ton kärl- och säckavfall. I jämförelse med 2014 visar det en ökning på ca 140 ton kärl- och säckavfall vilken tros bero på ökad inflyttning i kommunen under de gångna åren. Räknat per kommuninvånare slängdes 208 kilo kärl- och säckavfall per person 2016, vilket är cirka 8 % lägre än en genomsnittlig person i Sverige som slängde 225 kilo kärl- och säckavfall.

Utredningar visar att en viktbaserad taxa reducerar avfallsmängden från hushåll med cirka 10 %, vilket kan vara en förklaring till att en genomsnittlig person i Mönsterås kommun slänger mindre kärl- och säckavfall, än en genomsnittlig person i Sverige.

Tabell 1. Insamlad och mottagen mängd avfall från hushållen och därmed jämförligt avfall per fraktion i Mönsterås kommun 2014-2016 (ton/år).

	2014	2015	2016	Uppkommet	Insamlingssystem	Behandling
Farligt avfall						
Impregnerat trä	31,04	73,7	40,56	Hushåll	Inlämning på Mörkeskog.	Energiåtervinning
Spillolja	8,75	8,60	7,89	Hushåll	Se ovan.	Bortskaffande
Asbest	55,12	63,26	45,27	Hushåll	Se ovan.	Deponering
Kemikalierester	0,51	0,56	0,65	Hushåll	Inlämning på Mörkeskog, Miljöbilen.	Bortskaffande
Övrigt farligt avfall	23,89	19,09	28,32	Hushåll	Se ovan.	Bortskaffande
Annat avfall						
Kärl- och säckavfall (restavfall inkl. matavfall)	2 673	2 738	2 815	Hushåll, kommunala verksamheter och företag	Insamling sopbil.	Energiåtervinning
Matavfall	Ingen uppgift, samlas inte in separat ännu. Påbörjas 2018.					
Fett och matolja	Ingen uppgift, samlas in som kärl- och säckavfall. Går till energiåtervinning.					
Fettavskiljarslam	25	28	32	Kommunala verksamheter och företag	Insamling sugbil	Energiåtervinning
Latrinavfall	4	3	2	Hushåll	Insamling lastbil	Kommunalt avloppsreningsverk.
Slam från enskilda avloppsanläggningar	1 788	1 362	970	Hushåll	Insamling sugbil	Kommunalt avloppsreningsverk.
Övriga fraktioner från enskilda avloppsanläggningar	Inga övriga fraktioner från enskilda avlopp finns att samla in ännu					
Textilavfall	Samlas in av organisationer eller som kärl- och säckavfall. Ingen uppgift om mängd.					

	2014	2015	2016	Uppkommet	Insamlingssystem	Behandling
Metallavfall (exkl. förpackningar)	83	99	112	Hushåll, kommunala verksamheter och företag	Inlämning på Mörkeskog	Materialåtervinning
Plastavfall (exkl. förpackningar)	Ingen uppgift, samlas inte in separat. Går till förbränning.					

Träavfall och ris	980	898	864	Hushåll, kommunala verksamheter och företag	Inlämning på Mörkeskog	Energiåtervinning
Gipsavfall	16	18	22	Hushåll, kommunala verksamheter och företag	Inlämning på Mörkeskog	Materialåtervinning
Trädgårdsavfall	374	542	542	Hushåll, kommunala verksamheter och företag	Inlämning på Mörkeskog.	Biologisk behandling
Deponirest	23	120	66	Hushåll, kommunala verksamheter och företag	Inlämning på Mörkeskog	Deponering
Wellpapp	40	41	48	Hushåll, kommunala verksamheter och företag	Inlämning på Mörkeskog	Materialåtervinning
Övrigt brännbart	500	514	403	Hushåll, kommunala verksamheter och företag	Inlämning på Mörkeskog.	Energiåtervinning
Totalt	6 625	6 528	5 999			

Tabell 2. Insamlad och mottagen mängd kärl- och säckavfall, farligt avfall samt grovavfall i Mönsterås kommun 2014-2016 (kg/person).

	2014	2015	2016	Sverige 2016
Kärl- och säckavfall (inkl. matavfall)	205	208	208	224
Grovavfall	153	168	167	173
Farligt avfall	7,9	9,6	5,7	7,2
Totalt	365,9	385,6	380,7	404,2

Tabell 3. Jämförelse av behandlad mängd hushållsavfall (ton) per metod i kommunen, 2014-2016 och jämförelse med Sverige. Beräknas på total insamlad/mottagen mängd hushållsavfall inklusive förpackningar och tidningar med producentansvar. Slam från enskilda avloppsanläggningar ingår inte.

	2014	2015	2016		Sverige 2016	
Materialåtervinning	1 415	1 342	1 430	23,1 %	1 615 170	34,60%
Biologisk behandling	374	542	542	8,8 %*	757 480	16,20%
Energiåtervinning	4 159	4 094	4 155	67,1 %	2 262 610	48,50%
Deponi	23	120	66	1,0 %	31 000	0,70 %
Totalt	5 971	6 098	6 193	100 %	4 666 260	100 %

Källor: Miljörapporter, Avfall Sverige, Svensk avfallshantering 2017, avfallweb.se

* Mönsterås kommun har inte separat insamling av matavfall, det kommer att införas med start 2018.

Kommunalt verksamhetsavfall som inte är hushållsavfall

Vid kommunens verksamheter uppkommer det avfall som inte är hushållsavfall. Områden där den typen av avfall har identifierats är skolor, simhall, sjukvård och omsorg, närvärmeverk, kommunala kök, parkskötsel och avloppsreningsverk. Avfallstyperna som har identifierats är:

- ☐ Farligt avfall t.ex. från kemisalar, spillolja från maskiner
- ☐ Stickande och skärande t.ex. kanyler
- ☐ Ventilationsfilter
- ☐ Avloppsslam och rens
- ☐ Bygg- och rivningsavfall
- ☐ Aska

ANLÄGGNINGAR OCH INSAMLINGSMETODER FÖR AVFALL SOM KOMMUNEN ANSVARAR FÖR

Mörkeskogs avfallsanläggning

Mörkeskogs avfallsanläggning är en av fyra aktiva deponier i länet och tar emot avfall från den egna kommunen och från närliggande kommuner och verksamheter genom Östra Smålands kommunalteknikförbund i Hultsfred och Högsby, samt verksamheter i Borgholms kommun.

Anläggningen ligger mellan Mönsterås och Blomstermåla tätort, längst väg 628. Inom området finns:

☐ vågstation	☐ deponi	☐ mellanlagring av farligt avfall
☐ sorteringsplatta	☐ lakvattendamm	☐ kompostering
☐ mellanlagring av hushållsavfall	☐ återvinningsstation (producentansvar)	
☐ flisning	☐ sorteringsytor	

Gällande tillstånd trädde i kraft i februari 2006 och reglerar verksamheten inom området. Årligen tas ca 15 000 ton avfall emot, varav ca 6 500 ton är hushållsavfall.

På Mörkeskogs avfallsanläggning finns en administrationsbyggnad med tillhörande vågstation. Den är bemannad under öppettiderna samt försedd med kamera för övervakning av inkommande avfall. Mellan anläggningens grindar och administrationsbyggnaden finns en av FTI AB:s återvinningsstationer. I anslutning till den kan även andra fraktioner som är avgiftsfria för privatpersoner lämnas.

Efter att administrationsbyggnaden passerats, finns en väl utvecklad sorteringsstation där grovavfall samt farligt avfall från privata hushåll kan lämnas. Även företag kan lämna sina grovsopor där, dock inte farligt avfall. Sorteringsytorna är i stor utsträckning hårdgjorda och en del av dem är försedd med tak och väggar på tre sidor. Efter sortering mellanlagras avfallet i avvaktan på fulla containrar av respektive fraktion och transport till ett återvinningsföretag.

Avfallsanläggningens öppettider är:

Måndag	7.00 – 18.00
Tisdag till fredag	7.00 – 16.00
Lördag	8.00 – 14.00

Anläggningen är i huvudsak tillgänglig via bil, för kommuninvånare som inte har tillgång till bil finns möjlighet att lämna farligt avfall till miljöbilen och i Samlaren. Dessa beskrivs nedan. Det är också möjligt att beställa hämtning av avfall vid fastigheten mot avgift.

För avfallshanteringen anlitar Mönsterås kommun även entreprenörer. Tömning av enskilda avlopp och tömning av fettavskiljare i storkök och restauranger samt sortering av mottaget osorterat avfall sköts genom avtalade entreprenörer.

Det avfall som deponeras på Mörkeskogs avfallsanläggning är bland annat isolering, keramikavfall, tegel, klinker, och asbesthaltiga byggmaterial.

Inom området finns också en klass 1 deponi för farligt avfall som anlades år 2000. Den innehåller förorenade massor från en batterifabrik som låg i Fliseryd. Fabriken tillverkade kadmium-nickelbatterier och återvann blybatterier. Fabriken lades ner 1974. Området sanerades och massorna lades i en deponicell med botten tätning och sluttäcktes. Täckningen bestod av sex olika skikt och täckningens totala tjocklek blev knappt två meter. Regelbunden provtagning sker av grundvattnet runt deponin.

Snötippor

I kommunen finns en upprättad plan för snödeponering. När platserna har valts har hänsyn tagits bland annat till markens lämplighet för såväl arbetsfordon som infiltration, närliggande recipienter, risk för materiella skador på grund av tillfälligt höjda vattennivåer, transportavstånd mm. I varje tätort finns minst en utpekad plats. I de orter där det finns flera har en prioritering gjorts enligt nämnda kriterier.

Platser för förberedelse för återanvändning

Kommunens arbetsmarkandsenhet Hjulet tar emot begagnade möbler, husgeråd, vitvaror och byggvaror för försäljning i Hjulets butik. En del saker repareras och fräschas upp innan försäljning. De saker som inte kan tas tillvara plockas isär och ingående delar lämnas vidare till återvinningsföretag. I kommunen finns också två ideella second handbutiker: Shalom och Kupan.

Anläggningar i angränsande kommuner

- Moskogens avfallsanläggning Kalmar kommun, anläggningen är länets största avfallsbehandlingsanläggning. Ca 65 000 ton avfall emot varje år. Avfallet sorteras och bearbetas. En liten del deponeras. På Moskogen finns också en sorteringsanläggning för avfall som samlas in i olikfärgade påsar och en förbehandlingsanläggning för matavfall.
- Storskogens avfallsanläggning Oskarshamns kommun, tar emot ca 15 000 ton avfall varje år. Här sker deponering och behandling av avfall samt mottagning och sortering av återvinningsbart material.
- Kolsrums återvinningscentral i Högsby kommun, tar emot mindre mängd avfall för sortering och omlastning. Inget avfall deponeras där.

Anläggningar som tar emot avfall från Mönsterås kommun

- Stegeholmsverken, Västervik är ett kraftvärmeverk som för närvarande energiåtervinner det hushållsavfall som samlas in i kommunen.
- Ekokem (f.d. SAKAB AB) är ett miljöföretag som tar hand om farligt avfall och förorenade markområden. En behandlingsanläggning finns i Norrtorp 2 mil söder om Örebro. Dit transporteras delar av det farliga avfall som samlas in i kommunen. Farligt avfall går också till Ragnsells mellanlager i Oskarshamn.
- Anläggning för behandling av matavfall. Kommunen kommer att under 2018 börja samla in matavfall som en separat fraktion. Matavfallet ska sedan rötas till biogas. Vem som kommer att ta hand om matavfallet är ännu inte klart. Detta kommer att upphandlas under 2018.

Hämtning av kärl-och säckavfall

Hushållens kärl- och säckavfall läggs i sopkärl, vanligtvis 190-literskärl, och hämtas varannan vecka. Vid flerbostadshus och verksamheter sker insamling även i större kärl och containers. Avfallet körs till Mörkeskogs avfallsanläggning för omlastning och sedan vidare transport till en förbränningsanläggning. Med start 2018 kommer obligatorisk insamling av matavfall att införas. Det innebär att alla får ett extra kärl där matavfall ska läggas. Matavfallet läggs först i en papperspåse. Matavfallet transporteras sedan vidare till en anläggning utanför kommunen där det omvandlas till biogas och biogödsel.

Insamling sker i egen regi med Mönsterås kommuns tre sopbilar, där två ständigt är i bruk. Två av sopbilarna är baklastande och en är sidlastande.

Körsträcka och antalet tömda sopkärl för sopbilarna varierar mellan hämtning i tätort och landsbygd, där insamling i tätort innebär kortare körsträcka och fler kärl. Sopbilarna körs på diesel av miljöklass 1. Vid upphandlingar av nya fordon kommer det att undersökas om det finns möjlighet till fossilbränslefri drift.

Miljöbilen

Två gånger om året anlitar Mönsterås kommun Ragn-Sells AB:s så kallade miljöbil, för att samla in farligt avfall från hushåll i kommunen. Miljöbilen stannar vid centrala platser i tätorterna. Hit kan hushållen kostnadsfritt lämna farligt avfall.

Samlaren

I fem livsmedelsbutiker i kommunens tätorter finns miljöskåpet Samlaren, som erbjuder hushåll att lämna farligt elavfall som glödlampor, batterier och trasiga elektronikprylar.

Slambilen

Slamtömning faller under det kommunala renhållningsansvaret. Mönsterås kommun anlitar en entreprenör för att tömma bl.a. slam från enskilda avloppsbrunnar och fett från fettavskiljare i storkök och restauranger. Insamlat fett från fettavskiljare går till energiåtervinning. Insamlat slam behandlas vidare i kommunens avloppsreningsverk. Slam från ca 1000 enskilda avlopp vid permanentbostäder och ca 50 fritidshus samlas in. Vid permanentbostäder töms det 1ggr/år, vid fritidshus när behov finns. Mönsterås kommun har två avloppsreningsverk, båda tar emot slam från enskilda avloppsanläggningar.

Papperskorgar

Runt om i kommunen finns papperskorgar utplacerade. Det finns ca 250 allmänna papperskorgar i parker, i centrala delar och längs gång- och cykelvägar. Inom kommunens fastigheter som skolor och äldreboende finns ytterligare ca 50 papperskorgar. Alla papperskorgar töms en gång per vecka och i samband med det plockas det även skräp i närområdet. I centrala Mönsterås körs det dagliga rundor med moped för att plocka skräp. Sommartid ställs det ut säckställ för skräp vid samtliga 12 kommunala badplatser, dessa badplatser städas också dagligen.

UPPGIFTER OM AVFALL SOM KOMMUNEN INTE ANSVARAR FÖR

Insamlade mängder avfall som omfattas av producentansvar

2016 samlades totalt 87,65 kilo avfall per person in vid återvinningsstationerna i Mönsterås kommun. Jämfört med övriga landet som samlade in 66,33 kilo per person, ligger Mönsterås kommun över riksgenomsnittet för samtliga fraktioner på återvinningsstationerna. Detta kan bero på att kommunen har en viktbaserad taxa för kärl- och säckavfall, vilket undersökningar visar ökar mängden återvinning. Det kan också bero på god tillgång till och bra skötsel av återvinningstationer.

Tabell 4. Insamlad mängd avfall som omfattas av producentansvar per fraktion i Mönsterås kommun 2014-2016 (kg/person). För de fraktioner där siffror finns tillgängliga.

Avfallsslag	2014	2015	2016	Sverige 2016
Returpapper (tidningar)	43,50	41,46	38,45	23,62
Glasförpackningar	29,33	22,14	21,73	21,19
Pappersförpackningar	14,40	15,67	15,92	13,24
Metallförpackningar	1,64	1,84	1,87	1,6
Plastförpackningar	7,90	8,99	9,45	6,38
Bärbara batterier	0,23	0,34	0,23	0,3
Totalt	97,0	90,44	87,65	66,33
Elektronik/Vitvaror/Kyl o frys	13,26	12,63	13,26	12,77
Däck	9,02	7,73	8,03	-
Läkemedel	-	-	~0,14	-
Totalt	119,28	110,80	109,08	

Källa: *ftiab.se, Svensk däckåtervinning AB, Elkreten.se, Apotek Hjärtat Blomstermåla, Apotek Kronan Mönsterås.*

ANLÄGGNINGAR FÖR AVFALL SOM KOMMUNEN INTE ANSVARAR FÖR

Förpacknings- och tidningsinsamlingens återvinningsstationer

I Mönsterås kommun finns totalt arton återvinningsstationer (ÅVS) där Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) samlar in tidningar och förpackningar av glas, metall, plast och papper för återvinning. FTI ansvarar för drift och tömning av återvinningsstationerna. Mönsterås kommun har enligt avtal med FTI skötsel av återvinningsstationerna. Stationerna är placerade i närheten av bland annat livsmedelsaffärer, flerfamiljsbostäder och vid andra lättillgängliga platser.

Tabell 5. Återvinningsstationer i Mönsterås kommun

Blomstermåla	Mönsterås	Timmernabben
Algatan	Hammarglo	Tempo, Nyemålavägen
Sandbäckshult	Hembygdsgården, Kvarngatan	Hamnen
Smedjegatan	Idrottsgatan	
	Konsum, Garvarevägen	Alem
Fliseryd	Mörkeskogs avfallsanläggning	Johan Skyttes väg
Finsjö	Netto, Blanka Ångars väg	Järnväggsgatan
ICA Nära, Kyrkvägen	Parkgatan	Pataholm
	Skepparvägen	

Elavfall

Sedan 1 oktober 2015 har butiker ett ansvar för att ta emot elavfall. Större butiker med elektronikförsäljning tar emot all typ av konsumentelektronik mindre än 25 cm. För övriga butiker gäller principen en mot en, det vill säga vid försäljning av en ny produkt kan motsvarande gammal produkt lämnas i butiken

Platser för insamling av utsorterat förpackningsmaterial från yrkesmässig verksamhet

På Mörkeskogs avfallsanläggning finns möjlighet för yrkesmässiga verksamheter att lämna utsorterat förpackningsmaterial.

Privata anläggningar av betydelse som hanterar avfall samt ungefärliga avfallsmängder

Förutom Mörkeskogs avfallsanläggning och återvinningsstationerna i kommunen, finns flera tillstånds- eller anmälningspliktiga anläggningar som hanterar större mängder avfall.

Tabell 6. Privata anläggningar

Anläggningens namn	Fastighetsbeteckning	Adress	Verksamhetskod	Typ av avfall som hanteras i större mängder	Metoder för återvinning alt. bortskaftande	Avfall ton/år
Södra Cell AB	Siggehorva 5:1	Nygård 402, Mönsterås	A 21.10, 90.230	Organiska resprodukter från skogsindustri. Övrigt avfall som uppkommer vid produktion av massa.	Deponering på egen deponi	ca 28 000 ton
AB CA Cedergren	Åby 12:3	Orneback 401, Fliseryd	B 1.10, 40.60	Självdöda djur	Återvinning	ca 50 ton
Stranda kyckling AB	Mönsterås-Torp 4:10	Torp 210, Mönsterås	B 1.10	Trasiga ägg	Biogasproduktion	ca 90 ton
Stjärnamo Kyckling AB	Bankenberg 2:5	Bankbergs gård, Ruda	B 1.10, 90.230	Självdöda djur	Förbränning	ca 30 ton
AB Mönsterås Metall	Algerum 1:26	Gjuterivägen, Mönsterås	B 27.50	Fenolhaltig sand	Förbränning	ca 43 ton
Miljö- och Containertransporter i Mönsterås AB	Kronobäck 1:1	Teknikvägen 4 Mönsterås	B 90.005-2	Farligt avfall	Utfyllnad på eget område, deponering på Mörkeskogs avfallsanläggning av ej pågjuten sand.	ca 14 ton
Alvinsson AB	Nynäs 5:1	Nynäsvägen 6, Mönsterås	C 90.40, 10.50	Schaktmassor	Mellanlagring	<5 ton oljeavfall <10 ton blybatterier <10 ton elektriska produkter <1 ton farligt avfall Ca 5 000 ton
Ekstrands i Fliseryd AB	Åby 7:22	Troilius väg 4, Fliseryd	C 14210	Schaktmassor	Mellanlagring sortering,	ca 5 000 ton
HB G.-A Carlsson & Son Entreprenad	Århult 13:1	Box 109, Blomstermåla	C 90.40, 10.50	Schaktmassor	Mellanlagring sortering	1 200 ton
Mikaels Gräv och Röjningstjänst	Boslät 2:1 och 2:2	Boslät 106, Mönsterås	C 90.40, 10.50	Schaktmassor	Mellanlagring, sortering	10-1 000 ton
Signalen AB	Kylaren 1-3, Tråden 1	Västra Okne-bäcksvägen 7, Mönsterås	C 90.120	Skrotbilar, farligt avfall	Mellanlagring, demontering, förberedelse för materialåtervinning	ca 1 300 ton

UPPFÖLJNING AV FÖREGÅENDE AVFALLSPLAN

Föregående avfallsplan

Den förra avfallsplanen upprättades år 1998. Sammanfattningsvis vidtogs samtliga åtgärder, som samtliga var en del av genomförandet av ett nytt viktbaserat insamlingssystem med ett kärl istället för två.

Uppföljningen görs med hjälp av ett antal symboler, som visar om målen har uppfyllts eller inte. Det är i flera fall nödvändigt med förklaringar i samband med symbolerna för att tydliggöra varför ett mål bara är delvis uppfyllt eller liknande.

Förklaringar till tabellsymboler

Målet har uppnåtts

Målet har delvis uppnåtts

Målet har inte uppnåtts

Tabell A. Uppföljning av mål och åtgärder i Mönsterås kommuns avfallsplan 1998-2002

Mål	Resultat	Kommentar
Målsättningen är att fram till och med år 2002 reducera 1996-års deponerade avfallsmängder med 50 % vilket motsvarar ca 3 000 ton.		Kommunen har lyckats med målet om att reducera 1996 års deponerade avfallsmängder med betydligt mer än 50 %. Dock skedde det inte till 2002, utan uppfylldes några år senare varför målet ändå inte anses uppfyllt i tid.
Avfallets farlighet ska minskas genom en bra hantering av det farliga avfallet.		Mörkeskogs avfallsanläggning tar emot farligt avfall från hushållen och skickar det vidare till en godkänd anläggning för behandling. Kommunen har underlättat för hushållen att lämna farligt avfall genom att ha infört Samlaren i flera butiker, i den kan hushållen lämna smått farligt avfall. Kommunen har också infört Miljöbilen som kommer till kommunens tätorter två gånger per år, den tar emot hushållens farliga avfall. Med dessa åtgärder kan man anta att hushållsavfallets farlighet har minskat genom att hushållen har fler möjligheter att på ett lätt sätt göra sig av med farligt avfall. Det finns dock inga plockanalyser som visar detta.
Mängden avfall ska minskas genom ökad kompostering och källsortering.		Hushållsavfallet har minskat de senaste tre åren (se tabell 1, sid 3). Om det beror på ökad hemkompostering är svårt att säga då det inte finns någon siffra på hur mycket organiskt avfall som hemkomposteras. Däremot har materialåtervinningen ökat och det påverkar naturligtvis mängden avfall till energiåtervinning som ligger längre ner i avfallsrappan än materialåtervinningen.
Ökat resursutnyttjande.		Målet kan tolkas som att vi ska sträva uppåt i avfallsrappan, d.v.s. att avfallet i högre grad ska nyttjas som en resurs. Då är målet uppfyllt. Verksamheten vid Mörkeskogs avfallsanläggning utvecklas hela tiden för att minska deponeringen och öka återvinningen samt återanvändningen.
Avfallshantering ska ske med god samhällshygien och minimal miljöpåverkan.		Allt avfall på Mörkeskogs avfallsanläggning hanteras i enlighet med verksamhetens tillstånd enligt Miljöbalken. Tömningsintervallet på hushållens sopkärl är varannan vecka. Förarna av sopbilar och andra tunga fordon har utbildning i sparsam körning.
En god arbetsmiljö ska råda.		Skyddsronnd har utförts tillsammans med skyddsombudet.
Kommunen ska medverka till ett ökat avfallsmedvetande.		Kommunen informerar genom utskick och genom hemsida om avfall och avfallsortering.
Avfallshantering ska utföras inom rimliga kostnader.		Mönsterås kommun har i nuläget bland de lägsta avfallsavgifterna i länet.

Åtgärder

Åsikten är att det nya viktbaserade hämtningssystemet skall påbörjas från och med den 1 maj 1998.

Infört i maj 1998.

Möjlighet för abonnenten att påverka sina kostnader för att bli av med sitt avfall ska ges.

Viktbaserad taxa.

Ett effektivare och därmed kostnadsreducerande hämtningssystem ska införas.

Mönsterås kommun har i nuläget bland de lägsta avfallsavgifterna i länet, se vilket visar att systemet kan vara kostnadsreducerande.

Nuvarande system med två kärl, ett för torr fraktion och ett för våt fraktion, kommer att ersättas i grundalternativet med ett kärl på 190 liter som förses med streckkod för identifiering.

Infört i maj 1998.

Avfallsmängderna sorteras av abonnenten i de fraktioner som producentansvaret omfattar och resterande avfallsmängd lämnas i kärlet.

Åtgärden om att abonnenten ska sortera sina sopor i de fraktioner som omfattas av producentansvaret och lämna resterande avfall i kärlet anses ha genomförts. Detta antagande kan göras eftersom återvinningen har ökat markant sedan den förra avfallsplanen togs fram.

Den offentliga verksamheten vad det gäller avfallshanteringens måste utvecklas mot en effektivare källsortering och i högre grad ökad kompostering av det biologiska hushållsavfallet.

I kommunen finns 18 återvinningsstationer där hushållen kan lämna sitt källsorterade material. Löv och grenar komposteras på Mörkeskogs avfallsanläggning. Det finns ingen kännedom om hur mycket organiskt avfall som hemkomposteras.

Den lokala komposteringen av biologiskt avfall från hushåll ska öka till att omfatta minst 50 % av andelen småhus och minst 30 % av andelen lägenheter.

Något oklart vad som avses med åtgärden. Någon storskalig kompostering av hushållsavfall har dock inte utförts. Trädgårdsavfall komposteras på Mörkeskogs avfallsanläggning.

Använda kommunens avloppsslam som täckmaterial/jordförbättringsmedel.

Kommunens avloppsslam har tagits om hand av Econova år 2005-2015 för vidareförädling, jordförbättring och täckning av deponi. År 2016 har det använts till täckning av deponi 92,9 %, och åkermark 7,1 %.

Bättre tillgång för hushållen att bli av med källsorterat material och varor som omfattas av producentansvaret. Detta ska ske i samråd med de företrädare som har ansvar för insamling av dessa material och varor samt fastighetsägare.

I kommunen finns 18 återvinningsstationer där hushållen kan lämna sitt källsorterade materialet. Förpacknings och tidningsinsamlingen (FTI) ansvarar för dessa stationer. De har ett avtal med kommunen som utför daglig tillsyn.

BILAGA 2

FRAMTIDA INSAMLINGSSYSTEM OCH ANLÄGGNINGAR SAMT FYSISK PLANERING

Innehåll

Inledning.....	2
Framtida insamlingssystem	2
Bedömning av behovet av framtida anläggningar.....	2
Beslutade förändringar	3
Behandlingsanläggningar utanför kommunen.....	3
Avfallsflödenas framtida utveckling	4
Vision för framtidens avfallshantering i Mönsterås kommun.....	4
Bedömning av avfallsflöden från hushållen på fem års sikt.....	4
Avfallshantering och fysisk planering.....	5

INLEDNING

I denna bilaga görs en bedömning av framtida insamlingssystem och framtida behov av anläggningar för avfallshantering. Dessutom görs en bedömning av avfallsflödenas framtida utveckling. Kopplingen mellan fysisk planering och avfallshantering beskrivs också. De anläggningar och system för insamling av avfall som finns idag beskrivs i bilaga 1 - Nulägesbeskrivning.

FRAMTIDA INSAMLINGSSYSTEM

Huvuddelen av hushållsavfallet, inklusive utsorterat matavfall, kommer även i framtiden att hämtas i kärl men underjordiska behållare för både brännbart hushållsavfall och matavfall installeras på en del platser i kommunen till exempel vid flerfamiljshus och kommunala storkök.

Enligt ett regeringsbeslut 2015 utreds formen för kommunernas övertagande av ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar. Utformningen av insamlingssystemet och frågor kring ersättning för insamlat material är komplexa frågor och det är inte säkert att någon förändring av samlingsansvaret kommer att ske under denna avfallsplans tidsperiod. Om det skulle beslutas att kommunerna ska ta över ansvaret kommer kommunen i ett första steg att ta över FTI:s återvinningsstationer.

Oavsett ansvarsfrågan planerar kommunen att utreda möjligheten till fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar som ett led i att försöka öka mängden utsorterat material och ge en ökad service till kommuninvånarna. Under planperioden kommer de återvinningsstationer som finns idag för insamling av förpackningar och tidningar att användas.

Övriga avfallsslag kommer under de närmaste åren att samlas in på samma sätt som idag (se bilaga 1).

BEDÖMNING AV BEHOVET AV FRAMTIDA ANLÄGGNINGAR

- ☐ Kapaciteten vid Mörkeskogs avfallsanläggning är god och det finns inget behov av ytterligare anläggningar för att hantera avfall inom den här avfallsplanens tidsrymd (2018-2023) och inte heller på något längre sikt. Planens mål anger också att avfallets mängd ska minska, vilket kan innebära något minskade behov vid Mörkeskog.
- ☐ Återvinningsstationerna inom kommunen bedöms som tillräckliga till antal och antal fraktioner per samlingsplats. Det finns ingen generell regel för hur många återvinningsstationer det ska finnas i en kommun, allt är beroende på lokala förutsättningar och antal invånare. Grundprincipen är att återvinningsstationer ska finnas på platser där människor rör sig. Detta är uppfyllt i kommunen.
- ☐ Papperskorgarna i kommunen är placerade i parker, i centrala delar och längs gång- och cykelvägar. Det finns även papperskorgar vid kommunala fastigheter som skolor och äldreboenden. I samband med mål 1.3 "Minskad nedskräpning" kommer placering och antal papperskorgar att ses över. Det kan resultera i fler papperskorgar eller omplacering av befintliga papperskorgar.
- ☐ Snötippor finns i varje tätort enligt kommunens plan för snödeponering, behovet av användandet av snötipporna bedöms att minska i och med klimatpåverkan som innebär ett varmare klimat och därmed mindre snö.

- Platser för förberedelse för återanvändning finns i form av arbetsmarknadsenheten Hjulet samt ideella organisationer som driver second handbutiker. Intresset för återanvändning har ökat i samhället men inom denna planperiod bedöms befintliga platser vara tillräckliga.
- Avfallshanteringen ska enligt avfallstrappan styra mot mindre mängder avfall och ökad återanvändning och återvinning. Som en följd av detta kan utrymmet på Mörkeskogs avfallsanläggning på sikt behöva disponeras om. Exempelvis kan textilavfall komma att samlas in separat och mer produkter och material lämnas för återanvändning, vilket leder till behov av större utrymmen för dessa fraktioner. Vid alla kommunala enheter kommer möjligheten till källsortering att ses över och vid behov utökas.

BESLUTADE FÖRÄNDRINGAR

Kommunstyrelsen beslutade i mars 2017 om att införa obligatorisk utsortering av matavfall. Hushåll, kommunala verksamheter och företag ska sortera ut matavfall i speciella papperspåsar för separat insamling. Påsen läggs sedan i ett eget sopkärl. Matavfallet hämtas av kommunen och behandlas för att bli till biogas och biogödsel. Under 2018 kommer införandet att börja områdesvis i kommunala enheter och i villor med start i ytterområdena.

Behandlingen av matavfallet kommer inte att ske i egen regi, en upphandling kommer att göras. Matavfallet kommer att omlastas på Mörkeskogs avfallsanläggning.

BEHANDLINGSANLÄGGNINGAR UTANFÖR KOMMUNEN

Avfallsanläggningar utanför kommunen anlitas för förbränning av hushållsavfall samt omhändertagande av farligt avfall. När insamlingen av matavfall kommit igång under 2018 kommer även anläggning för behandling av matavfall genom rötning att anlitas. Eftersom kommunen är liten är avfallsmängderna för små för att driva egna behandlingsanläggningar inom kommunen.

Inom närområdet (ca 20 mils radie) finns god kapacitet för att ta emot både det brännbara avfallet och matavfallet för behandling. I länet finns även ett flertal anläggningar för mellanlagring och behandling av farligt avfall. Förbränningsanläggningar finns exempelvis i Västervik och Linköping. Röttningsanläggningar finns i dag i exempelvis i Kalmar, Läckaby, Växjö och Alvesta. För farligt avfall finns anläggning för mellanlager inom kommunen men också i Kalmar och Oskarshamn. Anläggning för behandling av farligt avfall finns i Norrtorp, Örebro.

De anläggningar som finns idag täcker kommunens behov under de kommande åren.

AVFALLSFLÖDENAS FRAMTIDA UTVECKLING

Vision för framtidens avfallshantering i Mönsterås kommun

Framtidens vision är att det inte finns något avfall. Allt är en resurs som kan återanvändas eller materialåtervinnas. Mängderna har minskat då saker tillverkas smartare, håller längre, går att laga eller återanvänds av någon annan.

Vi sorterar i materialströmmar i stället för förpackningsströmmar så att allt av ett visst material kommer med till återvinning. Plast sorteras i flera fraktioner för att underlätta materialåtervinning. Kläder och andra textilier samlas in via ett insamlingssystem för att återanvändas eller går till återvinning av textilfiber. Matsvinnet kommer att minska då vi återigen lär oss att laga mat av rester som finns i kylan och att lukta och smaka på maten innan vi kastar den. Det matavfall som ändå uppstår samlas in separat och rötas.

Då klimatet har ändrats och blivit varmare har behovet av snötippar minskat.

Bedömning av avfallsflöden från hushållen på fem års sikt

Enligt prognoser* för befolkningens mängden i Mönsterås kommun kommer befolkningen att öka med två procent fram till år 2021. Längre prognoser är mer osäkra och beror bland annat på hur reglerna för asyl på sikt kommer att utformas i Sverige.

**Källa: Statisticon AB*

Den förväntade befolkningsökningen bedöms i sig inte att leda till några större förändringar i avfallsflödena. Avfallsplanens mål är att avfallsmängderna ska minska och informationsinsatser, bland annat i samband med införande av matavfallssortering, förväntas leda till att den totala mängden hushållsavfall minskar eller är konstant, trots att befolkningen ökar något.

Utsortering av matavfall för separat hämtning innebär att mängden restavfall minskar. Mängderna förpackningar och tidningar som sorteras ut är redan höga i kommunen, men bedöms öka något, bland annat eftersom införandet av matavfallssortering i hushållen kan leda till ökad medvetenhet och vilja att källsortera även förpackningsfraktioner och uttjänt textil. Även detta leder till minskade mängder restavfall. Med ett förändrat beteende hos kommuninvånarna kan även återbruk öka, vilket även bidrar till minskade mängder grovavfall.

Farligt avfall innehåller flera avfallsslag, där t.ex. mängderna tryckimpregnerat trä fluktuerat under de senaste åren, medan exempelvis mängderna kemikalierester varit relativt konstant. Bedömningen är att det inte förväntas ske något tredebrott, och att mängderna även fortsättningsvis kommer att variera mellan åren. Detta gäller även för elavfall.

Mängderna slam från enskilda avloppsanläggningar har minskat under de senaste åren. Minskningen beror delvis på att fler hushåll har anslutit sig till kommunalt vatten och avlopp (VA). Utbyggnaden av kommunalt VA kommer att fortsätta och mängderna slam kommer därmed också att fortsätta minska något.

För insamling av matavfall kommer nya kärl och nytt insamlingsfordon att behövas, detta innebär också en extra hämtning per månad. Utöver detta bedöms inte några större förändringar i infrastruktur behövas under avfallsplanens period.

Tabell 1: Sammanfattning av hur avfallsflödena i Mönsterås kommun bedöms förändras under de närmaste fem åren:

Avfallstyp	Bedömning
Restavfall	 Minskar, matavfallet sorteras ut, mer återanvändning
Farligt avfall, inkl. elavfall	 Konstant
Matavfall	 Mängderna som tas omhand separat ökar, men totalmängderna minskar
Grovavfall	 Konstant, ev. minska något
Förpackningar och tidningar	 Konstant
Textil	 Ökar
Slam från enskilda avloppsanläggningar	 Minskar något

AVFALLSHANTERING OCH FYSISK PLANERING

Översiktsplanen är vägledande i den fysiska planering som kommunen gör. I Mönsterås kommuns översiktsplan del 1 – mål och strategier (2002) beskrivs mål, strategier samt vilka målkonflikter som kan finnas angående kommunens avfallshantering. Översiktsplanen ska också visa vilka intentioner kommunen har gällande markanvändning för de olika kommundelarna. I planen beskrivs Mönsterås kommuns uttalade mål för avfall som:

Avfallshanteringen ska överensstämma med prioriteringsordningen minimering, återanvändning, återvinning, energiutvinning och deponering. Avfallet från hushåll och industri ska ses som en resurs och/eller som en del av kretsloppet. Resurssnåla retursystem ska ersätta långväga transporter av förpackningsmaterial med mera.

Kommunens befintliga avfallsanläggning Mörkeskog pekas ut som ett lämpligt markområde för avfalls- och återvinningsverksamhet. För området nämns ställningstagandet (Översiktsplan del 2 Kusten 2006):

Avfalls- och återvinningsanläggningen utgör en strategisk resurs för kommunen och ges högsta prioritet. Målsättningen är att anläggningen ska vara i drift till minst cirka 2030.

En översiktsplan ska aktualiseringsprövas varje mandatperiod, därmed kan en revidering av kommunens olika mål och strategier bli aktuell under de närmaste åren.

Vid upprättandet av nya detaljplaner, som är på en betydligt mer detaljerad nivå, pekas lämpliga platser ut för tekniska anläggningar, exempelvis återvinningstationer. Vid planerandet av nya

bostadsområden är det viktigt att planera för en god avfallshantering i ett tidigt skede. Viktiga aspekter är tillgänglighet, användbarhet, säkerhet och estetisk utformning. Tillgänglighet och säkerhet kan handla om att återvinningsstationer ska vara placerade där människor rör sig och vara utformade på ett tryggt sätt med tanke på belysning och vegetation. Kommunen har inventerat FTI:s återvinningsstationer ur trygghets- och tillgänglighetssynpunkt. En aspekt är också att återvinningsstationerna måste placeras så att de inte stör närboende.

BILAGA 3

NEDLAGDA DEPONIER I MÖNSTERÅS KOMMUN

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2017:2 om kommunala avfallsplaner ska en avfallsplan innehålla uppgifter om nedlagda deponier. För varje deponi ska risken för olägenheter för människa och miljö redovisas. För de nedlagda deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare ska planen även innehålla uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenhet för människors hälsa och miljön.

En deponi räknas som en pågående miljöfarlig verksamhet även om inget nytt avfall tillförs deponin. Det beror på att utsläpp av föroreningar kan fortsätta trots att deponin inte längre är i drift. Därför gäller miljöbalkens regler och den som är ansvarig för deponin måste om behov finns utföra åtgärder för att minska miljöpåverkan.

I Mönsterås kommun finns totalt tjugotre kända deponier som inte längre används. Sjutton av dessa är kommunala deponier och sex är industrieponier. Utöver dessa finns avslutade deponier inom Mönsterås Metall och Södra Cell Mönsterås verksamhetsområden.

För att bedöma risken för människors hälsa och miljön har deponierna inventerats och riskklassats enligt Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden, MIFO. Metodiken är indelad i två faser. I fas 1 genomförs en orienterande studie och preliminär riskklassning med hjälp av genomgång av historiska uppgifter, platsbesök och intervjuer med berörda parter. Efter inventeringen och de resultat som erhållits utförs en riskklassning med klasserna 1-4, som ligger till grund för vilka objekt som ska prioriteras att gå vidare till fas 2 för provtagning, översiktlig undersökning och slutlig riskklassning. Riskklassningen utgår från deponiernas farlighet, volym och utbredning, spridningsmöjligheter samt känslighet i nuvarande markanvändning.

1. Riskklass 1 innebär en mycket stor risk som bör utredas vidare och åtgärdas.
2. Riskklass 2 innebär en stor risk och bör utredas vidare.
3. Riskklass 3 utgör en måttlig risk som kan avvakta men bör tas hänsyn till vid fortsatt planering.
4. Riskklass 4 utgör en liten risk för människa och miljö.

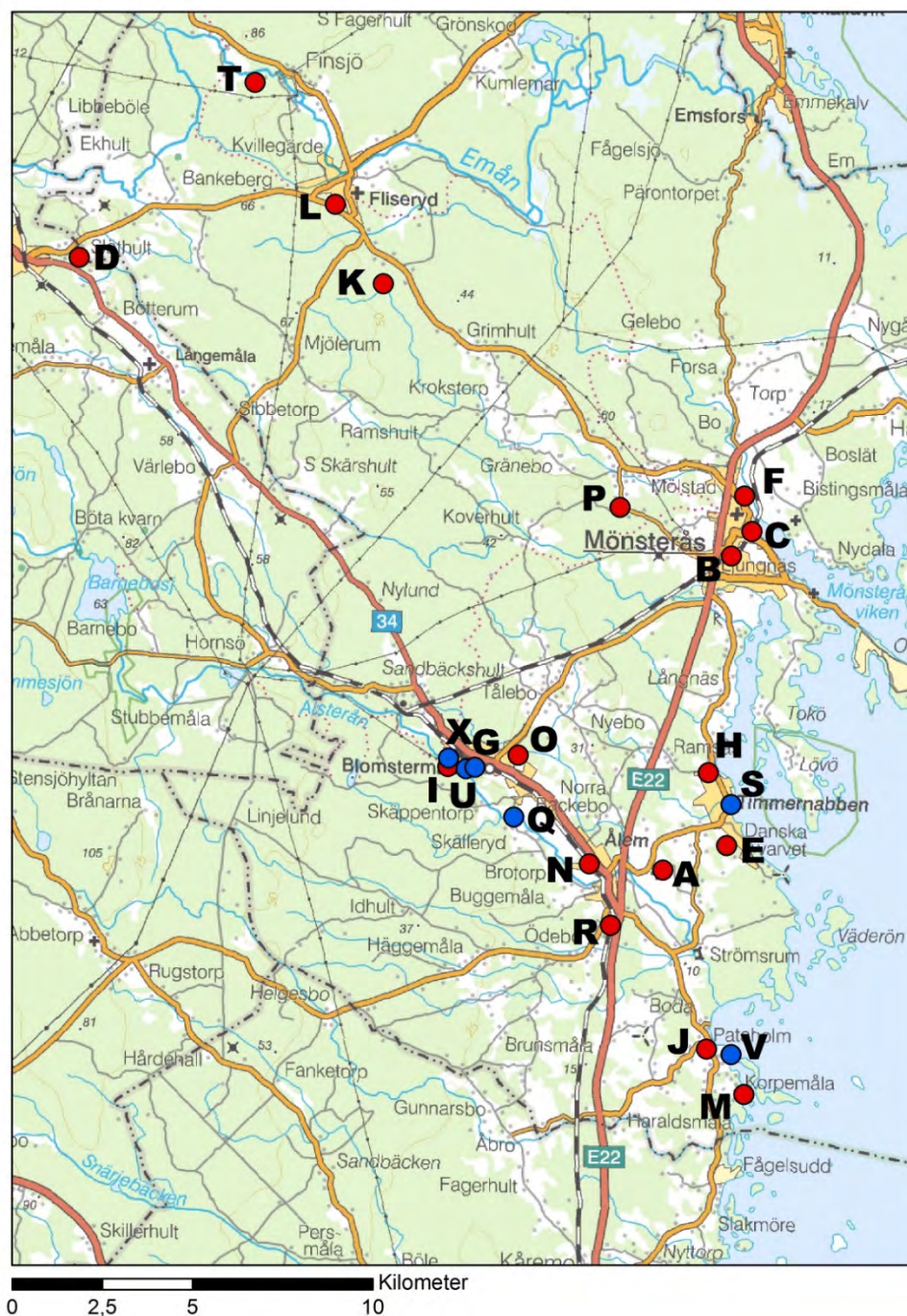
Utifrån de inventeringar och riskklassningar som har genomförts enligt MIFO fas 1 har tre av deponierna i Mönsterås kommun bedömts till riskklass 1, fjorton till riskklass 2, fem till riskklass 3 och en till riskklass 4. Att tre deponier bedömdes till riskklass 1 beror framförallt på att två av dem ligger nära vatten (Alsterån och Östersjön) och inom riksintresse för naturvård och natura 2000. En ligger nära en förskola och bostadshus. En av dessa deponier har undersökts enligt MIFO fas 2 och klassades då om till riskklass 3.

Fortsatt arbete

En kommunal deponi per år kommer att undersökas enligt MIFO fas 2 med start hösten 2017 enligt en fastställd tidplan och prioriteringsordning. Prioriteringsordningen kan komma att ändras i samråd med miljönämnden om det uppstår en situation där ett potentiellt förorenat område kommer att exploateras eller om grävarbeten ska utföras av andra anledningar.

Arbetet bidrar till att nå miljömålen giftfri miljö, grundvatten av god kvalitet, hav i balans och ingen övergödning.

Karta över deponierna. Röda punkter är kommunala deponier och blå är industrideponier. Bokstäverna hänvisar till tabellen på nästa sida.

(rev 2017-09-18)		Sammanställning över nedlagda deponier i Mönsterås kommun						
Namn	Fastighetsbeteckning	Avfallslag	Uppskattad utbredning m2	Uppskattad volym	Driftår	Utredningsansvar	Risiklass MIFO fas 1	Åtgärd/kommentar
A	Hedersrum Ålem 5:1	Hushållsavfall, byggavfall och trädgårdsavfall	7 000	17 500	1950-1972	Mönsterås kommun	1	Deponin är täckt och kommer att undersökas enligt MIFO fas 2 under 2017.
B	Kushagsslätten Älgerum 4:25 m.fl	Hushållsavfall, byggavfall och bark	200 000	30 000	1962-1980	Mönsterås kommun	2	
C	Hamnområde Mönsterås	Hushållsavfall och industriavfall	60 000	90 000	1940-1961	Mönsterås kommun	2	Deponin är täckt. Ursprunglig marknivå har höjts med 1-1,5 m för att tillgodose miljömål
D	Ruda Slätthult 4:2 och 6:1	Hushållsavfall och industriavfall	7 000	127 000	1945-1971	Högsby kommun	2	Deponin är täckt med sten och grus. En vägbom spärrar av vägen som leder upp på deponin.
E	Timmernabben Ingemåla 4:1	Hushållsavfall och industriavfall	1 700	6 000	1950-1972	Mönsterås kommun	2	
F	Syltens byggtipp Mönsterås 3:1 mfl	Byggavfall, schaktmassor och hushållsavfall	30 000	50 000	1950-1975	Mönsterås kommun	2	
G	Skäppentorp industritipp Skäppentorp 1:31 och 1:35	Bark, träavfall, schaktmassor och metallsrot	13 000	65 000	1940-1985?	Muab/Ålem Energi	1	Deponin är täckt, troligtvis i flera omgångar. Okänd sammansättning av täckmaterial. En del av området närmast sågverket är asfalterat.
H	Nyemåla- Ramsås Nyemåla 2:32	Hushållsavfall, byggavfall och trädgårdsavfall	6 500	10 000	1968-1978	Mönsterås kommun	2	
I	Blomstermåla/Kullens hushållstipp Skäppentorp 1:2	Hushållsavfall, industriavfall och trädgårdsavfall	10 000	10 000	1960-1974	Mönsterås kommun	2	

Namn	Fastighetsbeteckning	Avfallslag	Uppskattad utbredning m2	Uppskattad volym förorenade massor m3	Driftsår	Utredningsansvar	Risiklass MIFO fas 1	Åtgärd/kommentar
J	Flismåla vägskäl	Strömsrum 2:1	2 700	5 400	? -1970	Mönsterås kommun	2	
K	Fliseryd byggavfall	Läggevi 8:48	10 000	30 000	1960-1985	Mönsterås kommun	2	Deponin åtgärdades 1984 genom att deponerade massor komprimerades och täcktes över. Olje- och kemikalierester samlades upp och kördes till mottagningsanläggning. Området rensades från kringflygande material (plast och papper).
L	Fliseryds gamla tipp	Åby 1:99	2 000	3 000	1945-1960	Mönsterås kommun	2	
M	Korpemåla	Korpemåla 1:126	3 000	5 000	1955-1980	Mönsterås Kommun	2	
N	Kaggetorp	Kaggetorp 4:3	1 100	2 200	1950- ?	Mönsterås kommun	2	
O	Backgatan byggtipp	Blomstermåla 3:29	3 000	6 000	1970-1979	Mönsterås kommun	2	
P	Koverhult/Habbestorp	Habbestorp 3:14	1 400	3 000	1965-1972	Mönsterås kommun	2	
Q	Skälleryds industri Tipp	Skälleryd 6:1, Århult 11:2	4 000	9 000	okänt	Mönsterås kommun	3	
R	Åkems gamla	Rösmåla 1:3 mfl	1 600	3 000	1940-1960	Mönsterås kommun	3	

Namn	Fastighetsbeteckning	Avfallslag	Uppskattad utbredning m2	Uppskattad volym förorenade massor m3	Driftsår	Utredningsansvar	Risiklass MIFO fas 1	Åtgärd/kommentar
S	Gabrielkeramik	Nyemåla 3:125	Keramisk bränd skärv, gips och leror	3 000	1859-1970	Gabriel keramik	4	
T	Finsjö	Finsjö 1:10	Hushållsavfall och lantrüksavfall	750		Mönsterås kommun	3	
U	Norrbackens deponi	Århult 13:102, 13:114, 35:1, 35:2	Gjuterisand	8500 + 12 000	1960-1988		3	En förberedande utredning av risker har genomförts i samband med miljöteknisk undersökning 1998. Övertäckning med rena jordmassor eller inhägning samt restriktion i framtida markanvändning rekommenderas.
V	Saltors sågverk	Strömsrum 2:1	Bark, spån, slam från döppkar och skrot		1880-1970	Duni AB	1, omklassad till riskklass 3 enligt MIFO fas 2	Undersöktes enligt MIFO fas 2 under 2011 med kompletterande undersökningar 2012. En ny bedömning och undersökning bör övervägas om ett utökat unyttjande eller restaurering av naturvärdena planeras.
X	Kullens gjuterideponi	Skäppentorp 1:29, 7:2	Gjuteriavfall	7 500	1946-1971		3	Efter genomförd miljöteknisk markundersökning 1998 rekommenderas övertäckning med rena jordmassor eller inhägning om markanvändningen kommer att ändras till känslig markanvändning.

BILAGA 4

AVFALLSPLANENS KOPPLING TILL ANDRA MÅL OCH STYRDOKUMENT

Innehåll

Inledning.....	2
Regelverk.....	2
EU-nivå	2
Nationell nivå	2
Regional nivå	3
Lokal nivå	4
Planer, mål och program.....	4
Nationell nivå	4
Regional nivå	6
Lokal nivå – planer, strategier och mål för Mönsterås kommun	7
Koppling mellan avfallsplanens mål och övriga mål/planer/strategier:	7
Målområde 1: Förebygga uppkomsten av avfall och nedskräpning	8
Målområde 2: Avfallet tas omhand som en resurs	9
Målområde 3: Invånarna är nöjda med avfallshanteringen	11
Målområde 4: Arbetsmiljön för renhållningspersonalen är god	11

INLEDNING

Regler, vägledning samt mål för avfallshantering finns på såväl internationell nivå som på EU-nivå, nationell, regional och lokal nivå. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer ska avfallsplanens mål och åtgärder utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. Mål och åtgärder ska syfta till att avfallet hanteras enligt avfallstrappan i enlighet med 2 kap. 5 § och 15 kap. 10 § Miljöbalken (2016:782).

I denna bilaga redovisas relevanta regelverk och hur avfallsplanens mål kopplar till mål, strategier och planer enligt ovan. En sammanfattande tabell återfinns sist i bilagan.

REGELVERK

EU-nivå

Avfallsdirektivet

EU utformar direktiv och förordningar som sedan ska föras in i nationell lagstiftning av medlemsländerna. Den övergripande EU-regleringen om avfall finns i avfallsdirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008.

Lagkrav på nationell nivå utgår ofta från EU-direktiv som sedan införts i den svenska lagstiftningen genom lagar, förordningar och föreskrifter. Det gäller exempelvis avfallshierarkin som gäller som prioriteringsordning för lagstiftning och politik på avfallsområdet och som återfinns i miljöbalkens 15 kap. 10 §.

Enligt avfallsdirektivet ska varje medlemsland upprätta en nationell avfallsplan och ett avfallsförebyggande program.

Cirkulär ekonomi

I slutet av 2015 antog EU-kommissionen ett åtgärdspaket för cirkulär ekonomi. Paketet består dels av en handlingsplan för cirkulär ekonomi, dels ett avfallspaket med förslag på revideringar av sex direktiv på avfallsområdet. Arbetet med implementeringen av åtgärdspaketet pågår.

Nationell nivå

Miljöbalken (1998:808, 2016:782)

Bestämmelser om avfall finns i miljöbalkens 15 kapitel. Dessutom finns bestämmelser om skyldighet att vidta avfallsförebyggande åtgärder i 2 kap. 5 §.

Kommunens skyldighet att anta en renhållningsordning framgår av 15 kap. 41 §. Renhållningsordningen består av en avfallsplan och föreskrifter för avfallshanteringen. Av 15 kap. 42–44 §§ framgår hur renhållningsordningen ska upprättas och vilka krav som gäller vid upprättandet, exempelvis kraven på samråd och utställning.

Avfallsförordningen (2011:927)

Regler om nationell avfallsplanering finns i 83 § avfallsförordningen (2011:927), där det framgår att Naturvårdsverket ansvarar för att det finns en nationell avfallsplan och ett program för att förebygga uppkomsten av avfall som uppfyller kraven i artiklarna 28–30 i avfallsdirektivet.

Närmare bestämmelser om den kommunala renhållningsordningen finns i 74–80 §§ i avfallsförordningen. Där anges att Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om vad den kommunala avfallsplanen ska innehålla och skyldighet för kommunerna att lämna information om innehållet i avfallsplanen.

Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2)

I dessa föreskrifter beskrivs de kommunala avfallsplanernas innehåll i detalj. Till föreskrifterna finns en vägledning (Naturvårdsverkets rapport 6760).

Förordningarna om producentansvar

Enligt Miljöbalken kap.15 20–25 §§ ansvarar kommunerna för insamling och omhändertagande av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. När det gäller förpackningar, returpapper, läkemedel, elektriska och elektroniska produkter, batterier, bilar och däck ansvarar producenterna för att samla in och ta hand om detta avfall. Lagstiftning på området återfinns i förordningarna om producentansvar:

- Returpapper (2014:1074)
- Förpackningar (2014:1073)
- Elutrustning (2014:1075)
- Glödlampor och vissa belysningsarmaturer (2000:208)
- Bilar (2007:185)
- Däck (1994:1236)
- Batterier (2008:834)
- Läkemedel (2009:1031)
- Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor (2007:193)

Producenterna är genom förordningarna ansvariga för att se till att det finns ett lämpligt insamlingssystem och att avfallet återvinns. Ansvaret för insamlingar av förpackningar och tidningar är dock under utredning och kan komma att förändras så att kommunerna tar över ansvaret, enligt förslag från regeringen.

För övrigt avfall är det den som ger upphov till avfallet som har ansvar att se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Regional nivå

Länsstyrelsens roll i arbetet med kommunal avfallsplan

Regler om regional avfallsplanering finns i 81 § avfallsförordningen. Där framgår bl.a. att länsstyrelsen ska göra en sammanställning över de kommunala avfallsplanerna. Sammanställningen ska på begäran överlämnas till Naturvårdsverket. Utöver detta har länsstyrelsen även en roll i att delta i samråd om avfallsplaner och att allmänt vägleda, inspirera och motivera kommunerna i arbetet med kommunal avfallsplanering, samt verka för att samarbetet mellan kommunerna underlättas.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2) 19-20 §§ ska kommunen lämna följande uppgifter om den kommunala avfallsplanen till länsstyrelsen:

1. datum för antagande av planen,
2. en sammanställning av mål, åtgärder och styrmedel enligt 3–6 §§,
3. resultatet av uppföljningen av föregående plan enligt 14 §, samt
4. uppgifter om nedlagda deponier enligt 15 §.

Lokal nivå

Kommunal renhållningsordning

Avfallsföreskrifterna för Mönsterås kommun är från 1998 och revideras under 2017. Tillsammans med avfallsplanen utgör avfallsföreskrifterna den kommunala renhållningsordningen.

Övrig relevant lagstiftning

Utöver ovanstående kan ytterligare lagar, förordningar och bestämmelser vara relevanta för framtagandet av kommunala avfallsplaner, till exempel:

- Arbetsmiljölagen (1977:1160)
- Plan- och bygglagen (2010:900)
- Boverkets byggregler, BBR (BFS 1993:57)
- Allmänna bestämmelser för användande av Mönsterås kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA)
- Kommunens lokala ordningsföreskrifter

PLANER, MÅL OCH PROGRAM

Internationell nivå

Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s generalförsamling en historisk resolution med 17 globala mål för en bättre värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan innebär att alla medlemsländer i FN förbundit sig att tillsammans uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling. I mål nr 11 "Hållbara städer och samhällen" finns ett mål som anger att särskild uppmärksamhet ska riktas mot hantering av kommunalt avfall och annat avfall. I mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" finns mål om matsvinn, om minskning av avfallsmängder och om en miljövänlig hantering av avfall.

Nationell nivå

Avfallsplan

Sedan 2005 har det funnits en nationell avfallsplan i Sverige och nuvarande plan togs fram 2012 och kompletterades 2014 med ett avfallsförebyggande program. Planen gäller 2012-2017. Huvudsyftet med den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet är att styra avfallshanteringen så att den blir mer resurseffektiv, genom att vara ett komplement till miljöbalken och övrig avfallslagstiftning. Särskilt fokus i den nationella planen är lagd på matsvinn, textil, bygg- och rivningsavfall och elektronik, men även plast och nedskräpning pekas ut som viktiga områden. Arbetet med Mönsterås kommuns avfallsplan har fått förhålla sig till nationell avfallsplan 2012-2017 eftersom arbetet med kommunens plan påbörjades i april 2017.

En remissversion av ny avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023 kom i december 2017. Förslaget till ny plan och program har fokus på analys av den nuvarande situationen och pågående arbete och initiativ. Den innehåller inte några nya mål och åtgärder. Planen och programmet ger en sammanfattande bild av Sveriges arbete med att förebygga avfall och nå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering i enlighet med avfallshierarkin.

Program för avfallsförebyggande

Naturvårdsverket har tagit fram ett program för avfallsförebyggande i Sverige; *Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle – Sveriges program för att förebygga avfall 2014–2017* som

publicerades 2013. Syftet med programmet är att arbeta för att minska avfallens miljöpåverkan och mängden avfall samt minska mängden farliga ämnen i material och produkter.

Nationella miljömål

Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, sexton miljökvalitetsmål och tjugofyra etappmål.

Generationsmålet anger inriktningen för en samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att nå miljökvalitetsmålen. Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Detta mål ska vara uppfyllt år 2020. Det finns ett antal punkter som miljöpolitiken bör fokusera på för att målet ska uppnås. Punkter som kopplar till avfall är bland annat att:

- kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen
- en god hushållning sker med naturresurserna

Miljökvalitetsmålen anger det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Av de 16 miljökvalitetsmålen berör framförallt dessa avfallsområdet:

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö

Regeringen har fastställt tio preciseringar av miljökvalitetsmålet *God bebyggd miljö*. En av dessa handlar om hållbar avfallshantering:

”Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallens påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.”

De indikatorer som används för uppföljning av målen är:

- Mängd behandlat hushållsavfall (uppdelat på olika behandlingstyper)
- Mängd insamlade förpackningar av glas, plast, metall och papper från hushållen.

Ett viktigt syfte med miljökvalitetsmålen och etappmålen är att de ska vara vägledande för allas miljöarbete, såväl för regeringen som för myndigheter och övriga aktörer. Avfallsplanens mål utgår därför i stor utsträckning från miljökvalitetsmålen.

Etappmålen ska underlätta möjligheterna att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Regeringen har fastställt två etappmål för att öka resurshushållningen på avfallsområdet:

- **Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan**
Insatser ska vidtas så att resurshushållningen i livsmedelskedjan ökar genom att minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, där minst 40 procent behandlas så att även energi tas tillvara senast 2018.
Målet har inte uppnåtts och bedöms inte nås inom uppsatt tid.
- **Ökad resurshushållning i byggsektorn**

Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år 2020.

Naturvårdsverkets bedömning är att Sverige sannolikt redan i dag uppnår återvinningsgraden för bygg- och rivningsavfall på minst 70 procent. Men bedömningen är osäker eftersom statistiken är bristfällig.

Det finns även ett etappmål om giftfria och resurseffektiva kretslopp som anger att användningen av återvunna material ska vara säker ur hälso- och miljösynpunkt genom att återcirkulation av farliga ämnen så långt som möjligt undviks samtidigt som resurseffektiva kretslopp eftersträvas.

Strategiskt arbete för minskad nedskräpning

Naturvårdsverket har i samarbete med stiftelsen Håll Sverige Rent samt i dialog med Havs- och vattenmyndigheten tagit fram en vägledning om nedskräpning till kommunerna: *Strategiskt arbete för minskad nedskräpning*, (Naturvårdsverket rapport 6551). I vägledningen beskrivs hur kommunen på ett strategiskt sätt kan arbeta för minskad nedskräpning. Bland annat anges att kommunerna bör upprätta en plan för minskad nedskräpning. Planen ska ses som ett strategiskt styrdokument som bl.a. beskriver de mål och åtgärder som kommunen arbetar med för att minska nedskräpningen.

Åtgärdsprogram – God havsmiljö 2020

Havs- och vattenmyndigheten har beslutat om ett åtgärdsprogram för Nordsjön respektive Östersjön (Havs- och vattenmyndighetens rapport 2015:30) med syftet att uppnå en god miljöstatus i dessa hav. Åtgärderna ska genomföras av kommuner och myndigheter med start under 2016. Bakgrunden till åtgärdsprogrammet är att minska problematiken kring marint avfall. Eftersom en stor del av det marina skräpet har ursprung från land finns det ett behov av att visa på kopplingen till avfallshantering och kommunernas avfallsplaner.

Regional nivå

Hållbar utveckling och god livsmiljö i Kalmar län – Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2015-2020

I åtgärdsprogrammet, som tagits fram av Länsstyrelsen i Kalmar län, beskrivs 98 åtgärder för en bättre miljö. Programmet är indelat i fem teman: Klimat, Miljögifter, Vatten och miljöer vid vatten, Levande landskap samt God bebyggd miljö.

Två åtgärder inom områdena Klimat respektive God bebyggd miljö berör avfallsområdet:

- Verka för att det ska vara gratis i alla kommuner att lämna in avfall som innehåller köldmedia.
- Genomföra en utbildning/informationskampanj årligen gentemot hushållen om avfallssortering/återvinning. Hushållen ska veta vilka fraktioner avfall kan lämnas i, få tips på hur sorteringen kan göras på ett enkelt sätt i vardagen, positiva konsekvenser av sorteringen, risker med att inte sortera samt vilka skyldigheter hushållen har. Informationen ska även visa att återvinning är resurseffektivt och hur avfallet omhändertas för att visa att det inte blandas i samma behållare för att minska de fördomar som finns om återvinning.

RUS - Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län 2012-2020

Strategin ska utgöra den regionala länken mellan kommunala översikts- och utvecklingsplaner samt nationella strategier och internationella beslut och överenskommelser. Strategin innehåller mål inom ett flertal områden, varav Miljö i balans är ett. Ett av målen inom detta område berör avfall:

- Vi ska minska den sammanlagda exponeringen av kemiska ämnen som är skadlig för människor och nå "nära noll" när det gäller särskilt farliga ämnen.

För att uppnå målet rekommenderas ett prioriterat arbete för minskade halter och riktigt omhändertagande av särskilt farliga ämnen i såväl miljöer som produkter och avfall, samt utveckling av vardagsprodukter med låga eller inga halter av skadliga eller farliga ämnen.

Lokal nivå – planer, strategier och mål för Mönsterås kommun

Översiktsplan

Översiktsplanen beskriver hur kommunen vill främja en långsiktigt god utveckling när det gäller bebyggelse och mark- och vattenanvändning i övrigt. Nuvarande översiktsplan innehåller ett avsnitt med mål och strategier för avfall, där utgångspunkten är avfallstrappan. Eftersom planen antogs redan 2002 har förutsättningarna i vissa fall förändrats, vilket innebär att vissa mål inte längre är aktuella. Mål om kompostering blir exempelvis inaktuella när matavfallsinsamling för rötning införs.

Miljömål för Mönsterås kommun

Miljömålen antogs av Kommunfullmäktige 2008 och beskriver hur de nationella miljömålen implementeras på lokal nivå. Under målet God bebyggd miljö finns koppling till matavfallsinsamling via det lokala miljömålet

- Verka för att successivt föra in förnyelsebara energiresurser som t.ex. sol, vind och biobränsle.

Kemikalieplan för giftfritt Mönsterås

Kommunens kemikalieplan antogs i november 2016 och visar kommunens strategi och handlingsplan för hur kommunen ska bidra till att uppnå målet *Giftfri miljö*. Kemikalieplanen bidrar till ett systematiskt arbetssätt för att minska användningen av särskilt farliga ämnen. Kemikalieplanen är ett styrande dokument för alla förvaltningar och bolag inom Mönsterås kommun.

Av planens strategier och åtgärder berör tre stycken avfallsområdet:

- Ta fram övergripande avfallsrutin för sortering av verksamhetsavfall i kommunen.
- Skapa praktiska förutsättningar för att kunna sortera i kommunens egna fastigheter i enlighet med avfallsrutinen.
- Upplysa kommuninvånare och brukare om hur farligt avfall ska omhändertas, inklusive läkemedelsrester. Informationen om läkemedelsrester utformas i samråd med landstinget.

Energi- och klimatstrategi

Kommunens energi- och klimatstrategi är från 2011 och avfallsområdet berörs indirekt genom handlingsplanens åtgärder som kopplar till matavfallsinsamling:

- Stimulera produktion av biogas från gödsel och biologiskt avfall.

Tillväxtstrategi

Enligt kommunens tillväxtstrategi finns ett mål om minst 40 nyproducerade hus/lägenheter per år. Vid nyproduktion av bostäder är det viktigt att planering sker för avfallslösningar som fungerar bra för både den som lämnar och den som hämtar avfallet.

Träbyggnadsstrategi

I kommunens träbyggnadsstrategi från 2016 finns följande formulering i handlingsplanen:

- Sätt upp tydliga kriterier för hur avfallshanteringen i kommunen ska skötas (vid ny-, ombyggnation och rivning) för att möjliggöra återbruk/förädling av materialet.

KOPPLING MELLAN AVFALLSPLANENS MÅL OCH ÖVRIGA MÅL/PLANER/STRATEGIER:

Mål och åtgärder ska utgå från de globala Agenda 2030-målen, de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. Mål och åtgärder ska syfta till att avfallet hanteras enligt avfallstrappan i enlighet med 2 kap. 5 § och 15kap. 10 § miljöbalken.

Enligt såväl avfallstrappan som Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner och programmet för avfallsförebyggande åtgärder är också avfallsminimering grundläggande för avfallsplanering. Målen inom målområde 1 och 2 avspeglar detta.

De flesta av avfallsplanens mål har direkt koppling till miljökvalitetsmålen – framförallt Giftfri miljö, God bebyggd miljö och Begränsad klimatpåverkan. En koppling finns även till Hav i balans samt levande kust och skärgård, eftersom nedskräpning förekommer såväl på land som till havs. En sammanställning över kopplingar mellan avfallsplanens mål och andra mål, planer och strategier finns i tabellen nedan:

KOPPLING MELLAN AVFALLSPLANENS MÅL OCH ÖVRIGA MÅL/PLANER/STRATEGIER

MÅLOMRÅDE 1: FÖREBYGGA UPPKOMSTEN AV AVFALL OCH NEDSKRÄPNING

1.1 Mängden kärl- och säckavfall samt grovavfall från hushållen och därmed jämförligt avfall ska minska med 5 % jämfört med 2017 års nivå.	- Agenda 2030, mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" - Miljökvalitetsmålen: Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö och God bebyggd miljö, med uppföljningsindikator avseende insamlade mängder hushållsavfall och precisering gällande avfall - Nationell avfallsplan 2012-2017 - Miljöbalken (1998:808), 15 kap 41 § - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Avfallsförebyggande programmet - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen
1.2 Mängden kommunalt verksamhetsavfall ska minska med 5 % jämfört med 2017 års nivå.	- Agenda 2030 mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" - Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö, med uppföljningsindikatorer avseende insamlade mängder förpackningar och precisering gällande avfall - Nationell avfallsplan 2012-2017 - Miljöbalken (1998:808), 15 kap 41 § - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Avfallsförebyggande programmet
1.3 Nedskräpningen i kommunen ska minska med 20 % jämfört med 2018 års nivå.	- Miljökvalitetsmålen Hav i balans samt levande kust och skärgård och God bebyggd miljö - Nationell avfallsplan 2012-2017 - 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Strategiskt arbete för minskad nedskräpning, NV rapport 6551 - Åtgärdsprogram god havsmiljö 2020 ÅPH 23

1.4	Alla kommunala enheter ska källsortera det avfall som uppkommer.	- Agenda 2030 mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" - Miljökvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan och God bebyggd miljö, med uppföljningsindikatorer avseende klimatpåverkande utsläpp, samt insamlade mängder hushållsavfall och förpackningar och precisering gällande avfall - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Etappmålet Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan - Kemikalieplan för giftfritt Mönsterås
1.5	Verka för att öka företagens sortering av avfall.	- Agenda 2030 mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" - Miljökvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan, God bebyggd miljö med uppföljningsindikatorer avseende klimatpåverkande utsläpp, samt insamlade mängder hushållsavfall och förpackningar och precisering gällande avfall - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Etappmålet Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan - Kemikalieplan för giftfritt Mönsterås
1.6	Minska mängden osorterat bygg-och rivningsavfall som tas emot på Mörkeskogs avfallsanläggning med 50 % jämfört med 2017 års nivå och verka för att återanvändningen ska öka.	- Agenda 2030 mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" - Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö, med koppling till etappmålet Ökad resurshushållning i byggsektorn - Nationell avfallsplan 2012-2017 - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Mönsterås kommuns träbyggnadsstrategi

MÅLOMRÅDE 2: AVFALLET TAS OMHAND SOM EN RESURS

2.1	Insamling av matavfall ska vara infört hos alla kommunala enheter, hushåll och företag senast 30 juni 2019.	- Miljökvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö och God bebyggd miljö med indikatorer avseende klimatpåverkande utsläpp och insamlade mängder hushållsavfall - Nationell avfallsplan 2012-2017 - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Etappmålet Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan - Miljömål för Mönsterås kommun - Mönsterås kommuns Energi- och klimatstrategi (biogasframställning)
-----	---	---

2.2	År 2020 sorterar hushåll, restauranger och storkök ut minst 50 % av matavfallet för vidare biologisk behandling.	- Miljökvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö och God bebyggd miljö med indikatorer avseende klimatpåverkande utsläpp och insamlade mängder hushållsavfall - Nationell avfallsplan 2012-2017 - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Etappmålet Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan - Miljömål för Mönsterås kommun - Mönsterås kommuns Energi- och klimatstrategi (biogasframställning)
2.3	Mängden farligt avfall som slängs i kärl- och säckavfallet ska minska med 50 % jämfört med 2017 års nivå.	- Agenda 2030 mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" - Miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. - Nationell avfallsplan 2012-2017 - Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län 2012-2020 - Miljöbalken (1998:808), 15 kap 41 § - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Kemikalieplan för giftfritt Mönsterås
2.4	Mängden förpackningar och tidningar som slängs i kärl- och säckavfallet ska minska med 50 % jämfört med 2017 års nivå.	- Agenda 2030 mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" - Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö med indikator avseende insamlade mängder förpackningar - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall
2.5	Insamling av förpackningar ska öka med minst 5 % jämfört med 2017 års nivå.	- Agenda 2030 mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" - Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö med indikator avseende insamlade mängder förpackningar - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall
2.6	Insamlat matavfall ska vara så rent att det till 100 % kan användas till biogasproduktion.	- Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö. - Etappmålet Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan
2.7	Det ska vara möjligt att lämna saker och material för återanvändning på Mörkeskogs avfallsanläggning senast år 2020.	- Agenda 2030 mål 13 "Hållbar konsumtion och produktion" - Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö med indikator angående insamlade mängder hushållsavfall - Nationell avfallsplan 2012-2017 - 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - Avfallsförebyggande programmet

- Mönsterås kommuns översiktsplan del 1

MÅLOMRÅDE 3: INVÅNARNA ÄR NÖJDA MED AVFALLSHANTERINGEN

3.1 Minst 90 % av kommuninvånarna är nöjda med avfallshanteringen	- Nationell avfallsplan 2012-2017 - Mönsterås kommuns tillväxtstrategi - Plan- och bygglagen (2010:900)

MÅLOMRÅDE 4: ARBETSMILJÖN FÖR RENHÅLLNINGSPERSONALEN ÄR GOD

4.1 Avfallshanteringen ska kontinuerligt utvecklas ur ett arbetsmiljöperspektiv	- Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö - Arbetsmiljölagen (1977:1160) - Boverkets byggregler, BBR (BFS 1993:57)

BILAGA 5

BEHOVSBEDÖMNING

§ 221

KS 2013/058

AVFALLSPLAN 2018-2023

Mönsterås kommun arbetar om renhållningsordningen och upprättar en ny avfallsplan. Vägledande och nödvändigt för denna process är ett inriktningsbeslut avseende metod för insamling av biologiskt avfall (matavfall).

Au 24 jan 2017

Avdelningschef Henrik Andersson beskrev alternativa metoder för insamling av matavfall; optisk sortering, separata kärl, flerfacksmodell. Tekniska kontoret fick i uppdrag att ta fram ytterligare underlag för beslut om metod för insamling av biologiskt avfall med inriktning mot ett system med separata kärl, samt att ha en dialog med miljönämnden om ärendet.

KS 14 mar 2017

Handling *Inriktningsbeslut avseende renhållningen i Mönsterås kommun*, från tekniska kontoret.

Kommunstyrelsen beslutade att införa obligatorisk matavfallsinsamling i separata kärl.

Insamlingen ska starta under 2018 med målsättningen att alla kommunens hushåll (en- och flerbostadshus) ska ha tillgång till systemet senast 2019-06-30. Matavfall i verksamhetsanknutet restavfall inom kommunens egna verksamheter och hos företag omfattas också. Avfall från kommunala kök och inrättningar ska prioriteras och systemen för detta byggas ut under 2018, övriga verksamheter senast 2019-06-30. En ny renhållningsordning med föreskrifter och avfallsplan som reglerar införandet av matavfallsinsamlingen och som samtidigt tar höjd för framtida utmaningar tas fram under 2017.

AU 23 maj 2017

Projektledare Christine Dahlgren presenterade projektplanen för utsortering av matavfall i Mönsterås kommun, samt planeringen för framtagande av avfallsplan för Mönsterås kommun.

Aktuellt

Handling *Behovsbedömning av avfallsplan 2017-2023*, från projektledare Christine Dahlgren, 2017-06-17.

Beslut

Mönsterås kommun beslutar att meddela Länsstyrelsen i Kalmar län att kommunen gör bedömningen att genomförandet av *Avfallsplan 2017-2023* inte kan antas medföra risk för betydande miljöpåverkan och omfattas därmed inte av krav på miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning. **Bilaga.**

2017-06-19

Mönsterås kommun
Tekniska kontoret

KSAU

Behovsbedömning av avfallsplan 2018-2023

Bakgrund

Mönsterås kommun arbetar med att upprätta en ny avfallsplan. Denna bedömning beskriver om det finns ett behov av att upprätta en miljöbedömning av avfallsplanen.

Avfallsplanen

Syftet med den nya avfallsplanen är att ange mål och åtgärder för att minska avfallens mängd och att bidra till ökad återvinning. Den ska också vara ett verktyg för att utveckla hanteringen av avfall i Mönsterås kommun.

Avfallsplanens tre målområden:

- Förebygga uppkomsten av avfall och nedskräpning
- Avfall är en resurs
- Invånarna är nöjda med avfallshanteringen

Till målen finns ett antal aktiviteter kopplade som ska leda till att uppsatta mål nås. Målen strävar mot en hållbar utveckling.

Den största förändringen kommer att bli att utsortering av matavfall i hushåll, kommunala verksamheter och företag införs i kommunen med start under 2018. Matavfallet kommer att läggas i papperspåsar och sedan i separata kärl. Det behandlas genom rötning och blir till biogas och biogödsel. Matavfallet kommer att behandlas i redan befintlig anläggning utanför kommunen. I övrigt berör planen mål om minskade avfallsmängder, ökad sortering av avfall, rätt sortering av farligt avfall, nedskräpning och nöjda kommuninvånare.

Lagstiftning

När en kommun upprättar en plan som krävs i lag eller annan författning och som kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning göras enligt Miljöbalken 6 kap 11§ samt Naturvårdsverkets föreskrift 2017:2. En miljöbedömning omfattar bland annat en miljökonsekvensbeskrivning.

Enligt 17§ Naturvårdsverkets föreskrift 2017:2 ska om en miljöbedömning inte har bedömts nödvändig en behovsbedömning enligt förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar redovisas.

AJ & RL

Mönsterås kommun
Tekniska kontoret

Enligt 4§ förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar innebär en avfallsplan en betydande miljöpåverkan om genomförandet kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd för att det på ett betydande sätt påverkar miljön inom särskilt skyddat naturområde enligt Miljöbalken 7 kap 28 a§. Det ska också innebära betydande miljöpåverkan om avfallsplanen anger förutsättningar för kommande tillstånd för vissa verksamheter och åtgärder.

Om planen inte omfattas av 4§ ska den antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 5§ endast om planen anger förutsättningar för kommande tillstånd för verksamheter eller åtgärder som kan påverka miljön och det med beaktande av kriterier i bilaga 4 kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Bedömning

Mönsterås kommun bedömer att genomförandet av avfallsplan 2018-2023 inte kan antas medföra risk för betydande miljöpåverkan och därmed inte omfattas av krav på miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning.

Motivering

Avfallsplanen för 2018-2023 omfattar inte nya tillståndspliktiga verksamheter eller åtgärder eller ändring av befintliga tillstånd. Bedömningen är därför att den nya planen inte innebär betydande miljöpåverkan eftersom den inte anger förutsättningar för kommande tillstånd, enligt 4§ förordning (1998:05) om miljökonsekvensbeskrivningar. Kommunens avfallsanläggning Mörkeskog är en tillståndspliktig anläggning för avfallshantering. Den nya planen innebär dock inte några förändringar som innebär behov av nytt tillstånd för anläggningen eller andra tillstånd. Den berör heller inte några tillståndspliktiga verksamheter eller åtgärder inom särskilt skyddade naturområden.

Även bedömning enligt 5§ förordning (1998:05) om miljökonsekvensbeskrivningar visar att kommunens avfallsplan för 2018-2023 inte innebär betydande miljöpåverkan. Detta eftersom den inte anger förutsättningar för kommande tillstånd för verksamheter eller tillstånd för åtgärder som kan påverka miljön och därför inte heller kräver en bedömning enligt bilaga 4 i samma förordning. Ytterligare motivering finns i bilaga 1.

AT R MC

2017-06-19

Mönsterås kommun
Tekniska kontoret

Underlag

Det underlag som har använts vid framtagande av behovsbedömningen är lagstiftning och vägledning inom området miljökonsekvensbeskrivningar och avfallsplaner. Särskilt hänvisas till NV rapport 6760 "Kommunal avfallsplanering" Sid 35 figur 2. Där är svaret nej på samtliga punkter och därmed leder det direkt till ej betydande miljöpåverkan.

Underlag är också utkast till ny avfallsplan Mönsterås kommun och tillståndsbeslutet till verksamhet Mörkeskogs avfallsanläggning. Diskussioner har förts inom arbetsgruppen. Samråd har skett via telefon och mejl med länsstyrelsen. Samråd har också skett med plan- och byggavdelningen och med miljökontoret.

Nyare behovsbedömningar i avfallsplaner från andra kommuner med liknande förhållanden t.ex. Grums, Kil, Hammarö, Forshaga 2017-2027, Ödeshög 2017-2021, Gnesta 2017-2025 som också har kommit fram till miljöbedömning inte krävs har använts som underlag.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott ställer sig bakom utförd behovsbedömning.

Behovsbedömningen skickas till Länsstyrelsen i Kalmar län för yttrande. Yttrandet önskas senast 4 augusti 2017.

AJ R AK

Behovsbedömning avfallsplan Mönsterås kommun Förordning om miljökonsekvensbeskrivning (1998:905)	
4 § Vid tillämpningen av 6 kap. 11 § miljöbalken ska genomförandet av en plan, ett program eller en ändring i en plan eller ett program antas medföra en betydande miljöpåverkan om:	
1. genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, eller:	Nej. Avfallsplanen omfattar hela kommunen men omfattar ingen verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd inom naturområde som är ett särskilt skyddsområde eller bevarandeområde för livsmiljöer, vilda djur eller växter (7 kap 28a § MB). Planen innebär inte förutsättningar för några nya anläggningar som tar ny mark i anspråk. Någon betydande miljöpåverkan på arter eller naturmiljö som följd av avfallsplanen förväntas därför inte varken lokalt, regionalt eller globalt.
2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningarna för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 3 § första stycket eller i bilaga 3 till denna förordning och är:	Nej. Avfallsplanen anger inte förutsättningar för kommande tillståndspliktiga verksamheter eller åtgärder. Tillstånd till avfallshantering finns redan vid Mörkeskogs avfallsanläggning och planen anger inte förutsättningar för några tillståndspliktiga ändringar. Behandling av avfall är en tjänst som köps in externt från aktörer med gällande tillstånd. Avfallsplanen anger inte förutsättningar för varken kommande tillståndspliktiga verksamheter eller kommande tillståndspliktiga åtgärder som kan påverka miljön.
a) en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),	Ej relevant.
b) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,	Ej relevant.
c) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken,	Ja. Det är fråga om en kommunal avfallsplan med uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder och aktiviteter för att minska avfallets mängd och farlighet.
d) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 5 § miljöbalken,	Ej relevant.
e) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur, eller	Ej relevant.
f) en annan plan eller ett annat program som utarbetas för jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning.	Ej relevant.
I fråga om detaljplaner enligt plan- och bygglagen eller andra planer och program som avses i första stycket och som enbart avser användningen av små områden på lokal nivå ska, trots första stycket, genomförandet antas medföra en betydande miljöpåverkan endast om myndigheten eller kommunen med beaktande av de kriterier som anges i bilaga 4 till denna förordning finner att så är fallet. Detsamma gäller när myndigheten eller kommunen gör endast mindre ändringar i sådana planer och program som avses i första stycket. Förordning (2016:798).	Avfallsplanen innefattar inga nya verksamheter eller åtgärder enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken eller enligt 3 § första stycket respektive bilaga 3 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Inte heller någon ändring av sådana verksamheter eller planer och program. Därmed berörs den inte av detta stycke.
5 § När en myndighet eller kommun upprättar eller ändrar en plan eller ett program som omfattas av 6 kap. 11 § miljöbalken men inte av 4 § denna förordning skall genomförandet av planen, programmet eller ändringen antas medföra en betydande miljöpåverkan endast om:	
1. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningarna för kommande tillstånd för verksamheter eller åtgärder som kan påverka miljön, och	Nej. Avfallsplanen anger inte förutsättningar för kommande tillståndspliktiga verksamheter eller åtgärder. Tillstånd till avfallshantering finns redan vid Mörkeskogs avfallsanläggning och planen anger inte förutsättningar för några tillståndspliktiga ändringar. Behandling av avfall är en tjänst som köps in externt från aktörer med gällande tillstånd. Avfallsplanen anger inte förutsättningar för varken kommande tillståndspliktiga verksamheter eller kommande tillståndspliktiga åtgärder som kan påverka miljön

2. myndigheten eller kommunen med beaktande av de kriterier som anges i bilaga 4 till denna förordning finner att genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Förordning (2005:356).	Eftersom avfallsplanen inte anger förutsättningar för kommande tillstånd eller åtgärder enligt 5 § krävs inte en bedömning enligt kriterierna i bilaga 4.
6 § Vid bedömningen av om genomförandet av en plan eller ett program som avses i 4 § andra stycket eller 5 § ska antas medföra en betydande miljöpåverkan ska myndigheten eller kommunen ge den eller de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av planen eller programmet tillfälle att yttra sig. För planer och program på nationell nivå ska samråd i stället ske med Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och andra berörda statliga förvaltningsmyndigheter. Myndighetens eller kommunens bedömning i frågan om en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska redovisas i plan- eller programärendet och göras tillgänglig för allmänheten. Förordning (2011:626).	Länsstyrelsen kommer att beredas tillfälle att yttra sig om behovsbedömningen. Den kommer också att göras tillgänglig för allmänheten.

BILAGA 6

ORDLISTA

AGENDA 2030

17 globala mål som omfattar social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

AVFALL	Varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.
AVFALLSANLÄGGNING	Anläggning där man delvis eller i sin helhet tar emot, sorterar, omlastar, mellanlagrar, behandlar eller deponerar olika avfallsslag.
AVFALLSFRAKTIONER	Olika typer av utsorterat avfall till exempel matavfall, returpapper och förpackningar.
AVFALLSFÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	Åtgärder som vidtas innan ett ämne eller föremål har blivit avfall och som syftar till en minskning av mängden avfall, en minskning av mängden skadliga ämnen i material och produkter eller en minskning av de negativa effekter på människors hälsa och miljön som avfall ger upphov till.
AVFALLSTRAPPAN	Prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Översta steget är Förebyggande – minska avfallets mängd och farlighet, därefter följer Förberedelse för återanvändning, Återanvändning, Materialåtervinning, Annan återvinning – exempelvis energiåtervinning och sist Bortskaffande – exempelvis genom deponering.
BEHOVSBEDÖMNING	En bedömning av om en plan tex avfallsplan innebär betydande miljöpåverkan.
BIOAVFALL	Biologiskt lättnedbrytbart avfall, dvs. den del av det organiska avfallet som på begränsad tid kan brytas ner i biologiska processer, exempelvis mat- och trädgårdsavfall.
BIOGAS	Gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material, huvudsakligen bestående av metan och koldioxid. Biogas kan användas för energiproduktion eller, efter uppgradering (rening), som fordonsbränsle.
BIOGÖDSEL	En produkt från rötning av bioavfall. Det är ett snabbverkande gödselmedel.
BIOLOGISK BEHANDLING	Återvinning av humus, näring och/eller energi ur bioavfall genom aerob (med syre) eller anaerob (syrefri) behandling.
BRÄNNBART AVFALL	Sådant avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen startat.
BYGG - OCH RIVNINGSAVFALL	Avfall som uppstår vid nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad.
CIKKULÄR EKONOMI	Material och råvaror cirkulerar, en råvara blir till en produkt som blir till ett material som det görs en ny produkt av.
DEPONI	Kontrollerat upplag för avfall som inte avses flyttas.

DEPONERING	Bortskaffningsförfarande som innebär att avfall läggs på deponi.
DÄRMED JÄMFÖRLIGT AVFALL	Avfall från annan verksamhet som i renhållningssammanhang är jämförligt med avfall från hushåll.
ENERGIÅTERVINNING	Tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, till exempel i en rötningsanläggning eller på en deponi.
ETAPPMÅL	28 nationella mål som ska underlätta möjligheterna att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen.
FARLIGT AVFALL	Avfall som har en eller flera farliga egenskaper, till exempel giftigt, cancerframkallande, explosivt eller brandfarligt.
FASTIGHETSNÄRA INSAMLING FNI	Insamling vid fastighetsgränsen eller vid överenskommen eller anvisad plats inom rimligt avstånd från fastigheten.
FÖRBEREDELSE FÖR ÅTERANVÄNDNING	En avfallshantering som genom kontroll, rengöring eller reparation gör att produkter eller komponenter som blivit avfall kan återanvändas.
FÖREBYGGANDE AV AVFALL	Åtgärder som vidtas för att förebygga att det över huvud taget uppkommer avfall exempelvis genom minskad konsumtion eller delat ägande.
FÖRPACKNINGS- OCH TIDNINGSINSAMLINGEN AB FTI	Ett företag inom återvinningsbranschen som har till uppgift att se till att förpackningar och tidningar i Sverige samlas in och återvinns. Ägare till FTI är de fem materialbolagen Metallkretsen, Plastkretsen, Pressretur, Returkartong och Svensk Glasåtervinning.
GENERATIONSMÅL	Nationellt mål som innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.
GROVAVFALL	Hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
GRÖNAVFALL	Park- och trädgårdsavfall.
HUSHÅLLSAVFALL	Avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.
ICKE BRÄNNBART AVFALL	Avfall som inte kan förbrännas även om energi tillförs, exempelvis sten och metaller.
INERT AVFALL	Avfall som inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar, exempelvis sten och grus.
INSAMLING	Uppsamling, sortering eller inledande lagring av avfall för vidare transport.
KOMPOSTERING	Biologisk hantering där biologiskt avfall bryts ner under förbrukning av syre (jämför rötning).
KÄLLSORTERING	Sortering eller separering av avfall på samma plats där avfallet uppkommit, till exempel i hushållet.
KÄRL- OCH SÄCKAVFALL	Det avfall som normalt uppstår i hushållet och som läggs i ett kärl eller i en säck.
LATRIN	Avfall från torrtoalett eller mulltoalett.
MATAVFALL	Livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin). Omfattar såväl ätbar

	mat (se matsvinn) som icke ätbart, exempelvis ben, kärnor och skal.
MATERIALÅTERVINNING	Se återvinning.
MATSVINN	Onödigt matavfall, d.v.s. sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.
MILJÖBEDÖMNING	Omfattar miljökonsekvensbeskrivning och samråd om innehållet i en plan, tex en avfallsplan.
MILJÖKVALITETSMÅL	16 nationella miljömål. Beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.
ORGANISKT AVFALL	Biologiskt avfall, plastavfall och annat avfall som innehåller organiskt kol.
PLOCKANALYS	Innebär att en i förväg bestämd mängd kärl- och säckavfall plockas ut och sorteras för att se vad det innehåller.
PRODUCENT	Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl.
PRODUCENTANSVAR	Skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en miljö- och hälsomässigt godtagbar avfallshantering.
PROJEKT SORTERA SMART!	Ett projekt i Mönsterås kommun som handlar om att ta tillvara på den energi och de näringsämnen som finns i matavfallet. Matavfallet ska samlas in och behandlas så att biogas och biogödsel framställs.
RESTAVFALL	Det som bli kvar när det farliga avfallet och allt som kan materialåtervinnas har sorterats ut.
RÖTNING	Anaerob (syrefri) behandlingsmetod för bioavfall där biogas bildas och bioavfallet omvandlas till biogödsel (jämför kompostering).
SKRÄPMÄTNING	Metod framtagen av Statistiska centralbyrån och Håll Sverige Rent för att mäta skräp i städer och tätorter.
VERKSAMHETSAVFALL	Avfall som uppkommit genom en verksamhetsprocess. I en verksamhet kan det uppstå både med hushållsavfall jämförbart avfall och verksamhetsavfall.
ÅTERANVÄNDNING	En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för.
ÅTERVINNING	Användning av material, näringsämnen eller energi från avfall.
ÅTERVINNINGSCENTRAL, ÅVC	Bemannad större anläggning för av grovavfall, trädgårdsavfall, elavfall, farligt avfall etc. Ibland även med verksamhet för återanvändning.
ÅTERVINNINGSTATION, ÅVS	Obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper.

Om avfallsplanen

Avfallshanteringen är en av kommunens kärnuppgifter. Den är av avgörande betydelse både för miljön, hälsan och för trivseln i ett samhälle. Därför blir också avfallsplanen ett mycket viktigt dokument.

Planen syftar till att minska avfallets mängd och farlighet och till att vi ska hantera avfallet som en resurs för att nå ett långsiktigt hållbart kretsloppssamhälle, hållbart såväl ur ekonomiskt, socialt som miljömässigt perspektiv. Allt i enlighet med Mönsterås långsiktiga ambitioner på miljöområdet.

Mönsterås kommun

Box 54, 383 32 Mönsterås • Tel: 0499-170 00 • E-post: kommun@monsteras.se
monsteras.se

